

KATOLIČKI LIST

ZVONIK

GODINA: II

BROJ: 9

Subotica, srpanj - jul 1995.

Cijena: 2,00 N. din

TIJELOUSKA PROCESIJA NA SUBOTIČKIM ULICAMA

S Isusom na putu od katedrale do franjevačke crkve! A usput nepregledno mnoštvo muževa i žena, djece, bolesnika i mnogih drugih: prolaznika i znatiželjnika...

"Toliko divne djece, ulice posute cvijećem. Divno. Hvala Bogu, sve je opet kao prije 50 godina".

Gospodin pohodi narod svoj ...

EVANĎEOSKI PRIZOR

"I obilazio je Isus sve gradove i sela... propovijedajući evanđelje o Kraljevstvu..." (Mt 9,51). "Tada nagrnu k njemu silan svijet s hromima, kljastima, slijepima, nijemima i mnogim drugima..." (Mt 15,29). "...doniješe mu dječicu da na njih stavi ruke i pomoli se" (Mt 19,13).

Sve ove evanđeoske prizore vidjeh na jednom mjestu na Tijelovo ove godine - u Subotici. Tijelovska procesija ponovo, nakon 50 godina, na ulicama našeg grada! S Isusom na putu od katedrale do franjevačke crkve! A usput nepregledno mnoštvo muževa i žena, djece, staraca, bolesnika u kolicima i mnogih drugih: prolaznika i znatiželjnika... Oči svi su uprte u bijelu hostiju, u Isusa koji prolazi pored njih! Oči zasjale od sreće i radosti. Oči suzne od ganuća. Oči koje mole i traže pomoć. Oči koje očituju zahvalnost i slavljenje Boga. Oči koje se čude i ne shvaćaju. I, možda, poneko zlo oko...

Gospodin pohodi narod svoj! Sve je svečano, mirno, pobožno... Latice ruža, koje djeca veselo bacaju na put kojim će Isus proći, slave Boga. Lišće milovano blagim lahorom pozdravlja Tvorca neba i zemlje! Razdragane lastavice u čudesnom letu milim cvrkutom slave Kruh života - Onoga koji se brine za ljiljane poljske i ptice nebeske.

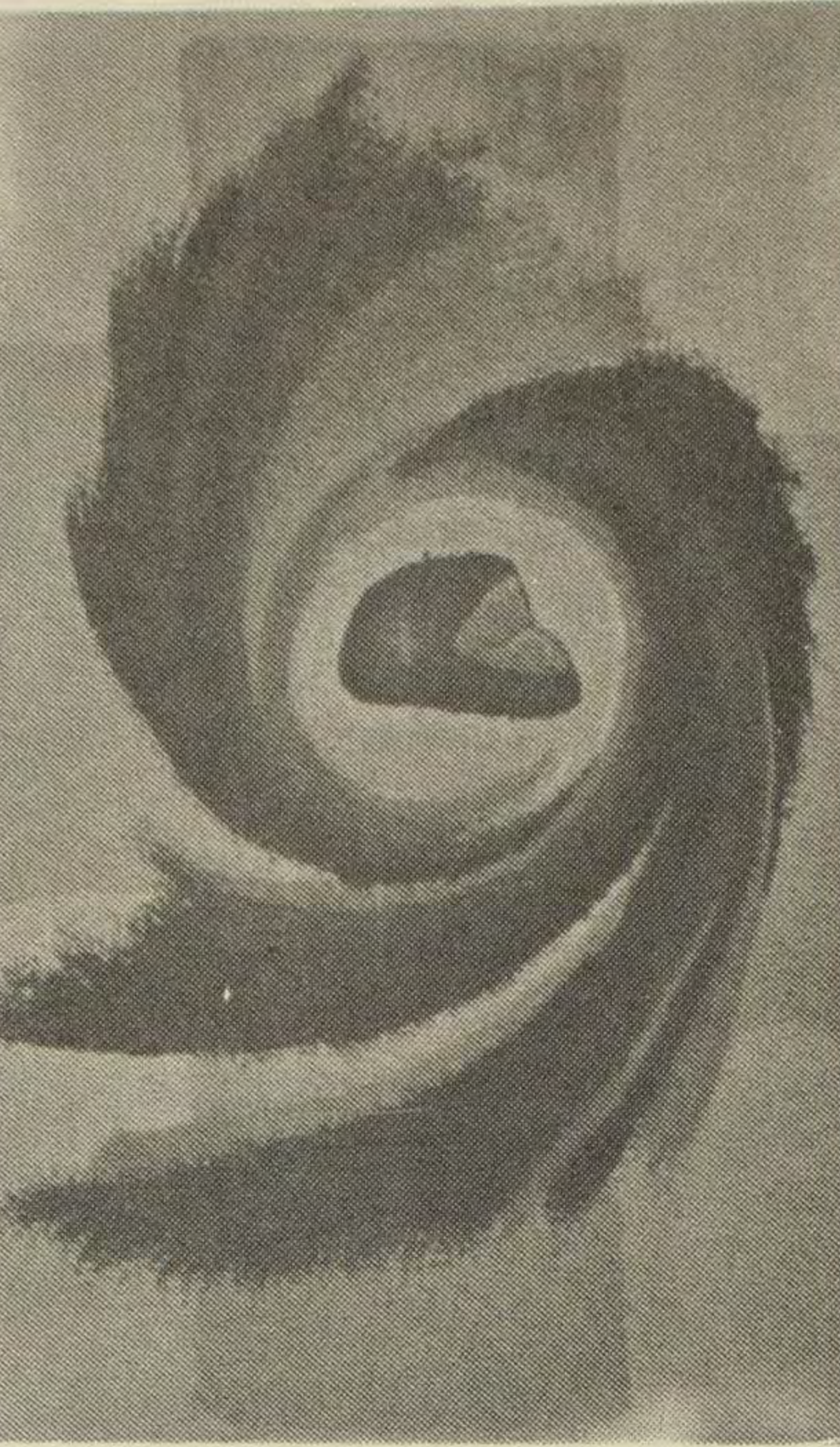
Evandeoski prizor s naših ulica neka se prenese u naša srca, u naš život da bismo Isusu prisutnom u Euharistiji mogli iskazivati dolično štovanje, da bismo mu se mogli klanjati u Duhu i istini; primati ga često čistim srcem u svetoj pričesti... Tako će Isus u nama i po nama biti stalno prisutan na našim ulicama i svugdje gdje se pojavljujemo.

Deveti broj "Zvonika" obilježen je ovim velikim događajem u Subotici. Blagdan sv. Antuna, tog zaljubljenika u Presveti oltarski Sakrament i sveca čitavoga svijeta, obilježavamo reportažom sa slavlja u Subotici i Beogradu.

Naš "Zvonik", kako ćete zapaziti u Vijestima, pomalo prelazi granice naše Zemlje. O njemu govore i drugi. Ne samo u pismima koja nam upućuju. Čulo se o "Zvoniku" i na Radio Vatikanu i na Radio Pečuhu! Slavimo Gospodina!

Vrijeme je godišnjih odmora. Dobro je podsjetiti se jedne česte izreke u narodu: "Nemam vremena moliti", "Nemam vremena čitati", "Nemam vremena ići na misu". Dok ste na godišnjem odmoru, pokušajte otkriti kako je divno i čudesno "odmarati se u Gospodinu". Zato, više molite, više čitajte, češće (ne samo nedjeljom) idite na svetu misu... Tako će vam odmor doista biti odmor i zavoljet ćete "odmarati se tako", pa ćete takav odmor tražiti i u vrijeme rada i različitih aktivnosti. Ovim brojem "Zvonika" nudimo vam dovoljno poticaja za molitvu i razmišljanje koji će vam pomoći da se "odmorite u Gospodinu". Srdačno vas pozdravljam i želim vam dobar i plodan ODMOR u tom duhu, bilo da ste na godišnjem odmoru bilo da radite!

Zanijet subotičkim evandeoskim prizorom, vaš urednik

Andrija Anišić

ŽELJA

Biblijski psalmi nadahnjivali su sve generacije vjernika. Crkva ih je preuzela kao svoju molitvu. U njima čovjek nalazi sebe u različitim trenucima života. U psalmima se kliče i zahvaljuje, ali se u njima i tuguje i jadikuje. Govore oni o divljenju pred stvorenjem i Stvoriteljem ali i o činjenici i stvarnosti grijeha. Izriču psalmi i različite čovjekove želje. Od mladih dana posebno su me nadahnjivali psalmi 42 i 43. Oni govore o proganom leviti. Čovjek koji je Boga slavio - bio sretan u hramu, morao je otići u progonstvo. Njegova situacija je teška. Ismjehuju ga i pitaju: "Gdje ti je Bog tvoj?". No, on se ne da zbuniti, slomiti. Nevolje, progonstvo, nasilje dušmana će proći. Duša što je klonula i jeca u njemu, opet će Boga slaviti. Divne li i dobre želje.

Čovjek je biće želja. Neki tumače da i živjeti vrijedi dok čovjek ima želja, dok želi nešto ostvariti. No svakako se može govoriti o realnim i nerealnim željama. Među bolesne želje bi se svakako ubrajale one u kojima se neki ljudi žele nametnuti. Vladati po svaku cijenu. U obitelji, zajednici, organizaciji uvijek mora biti po njihovoj volji. Zdrave želje su

one koje šire dobro oko sebe, koje potiču na radost. Dobro je u željama biti realan. Vidjeti svoje mogućnosti i željeti malo više od njih ali ne biti razočaran ako se sve ne ispuni.

Gospodin Isus je imao želja. Volio je svoj narod, učenike i Jeruzalem. Želio je svima pomoći, približiti milosrdnog i dobrog Oca. Dirlijva je Njegova molitva i želja nad Jeruzalemom: "...Koliko li puta htjedoh skupiti djecu tvoju kao kvočka piliće pod krila i ne htjedoste." (Lk 13,34)

Isus je poštivao tuđe želje. Nije vraćao bogatog mladića kad su ga želje vukle na drugu stranu. Za naše želje i poštivanje želja bližnjih ostavio nam je zlatno pravilo: "Sve, dakle, što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima." (Mt 7,12)

Razmišljajući o želji, nisam mogao mimoći ni apostola Pavla. Kako su njegove želje bile strastvene i jasne. Što je sve pretrpio, podnio u želji da Kristovu radosnu vijest donese ljudima, da rasprši tmine svjetlom. Njegova najveća želja je biti s Kristom. Piše zato svojim dragim Filipljanima: "Želja mi je otići i s Kristom biti jer to je mnogo, mnogo bolje, ali ostati u tijelu potrebije je poradi vas." (Fil 1, 23-24) Vjerujem u istinitost njegovih riječi i želja. Kako bi to bilo hvalevrijedno i utješno kad bi kršćane misao na smrt uvijek nadahnjivala istinom - bit ćemo s Isusom.

Ovih dana mnoštvo mladih ljudi i iz naših zajednica završava osmogodišnje i srednje škole. Vjerujem da imaju puno dobrih i plemenitih želja. Neka ih ostvare i neka im nitko ne gasi želje i zanose.

Meditaciji nema kraja. Koja je tvoja želja? Počupaj korov, zalij sjeme, ne boj se vjetra... ne gasi svjetlo!

Lazar Novaković

VRIJEME KROZ GODINU

Crkvena godina je tako složena da, uz takozvana jaka vremena kao što je uskrsni i božićni ciklus, veliki dio godine pokriva tzv. "Vrijeme kroz godinu". To vrijeme obuhvaća 34 nedjelje, zapravo tjedna. U liturgijsko-pastoralnom životu, a onda i vjerničkom životu svakog pojedinca, to je vrijeme sigurno vrlo važno za duhovni život. Naime, slavljenje spasenjskih otajstava Utjelovljenja, Smrti i Uskrsnuća Gospodnjega, te sakramenata povezanih s tim otajstvima, temelj je svakog vjerničkog života. Vrijeme kroz godinu je vrijeme kada taj sakramentalni život i ta velika otajstva bivaju u životu svakog kršćanina životnom praskom u ustrajnom i vjernom vršenju Gospodnjeg zakona.

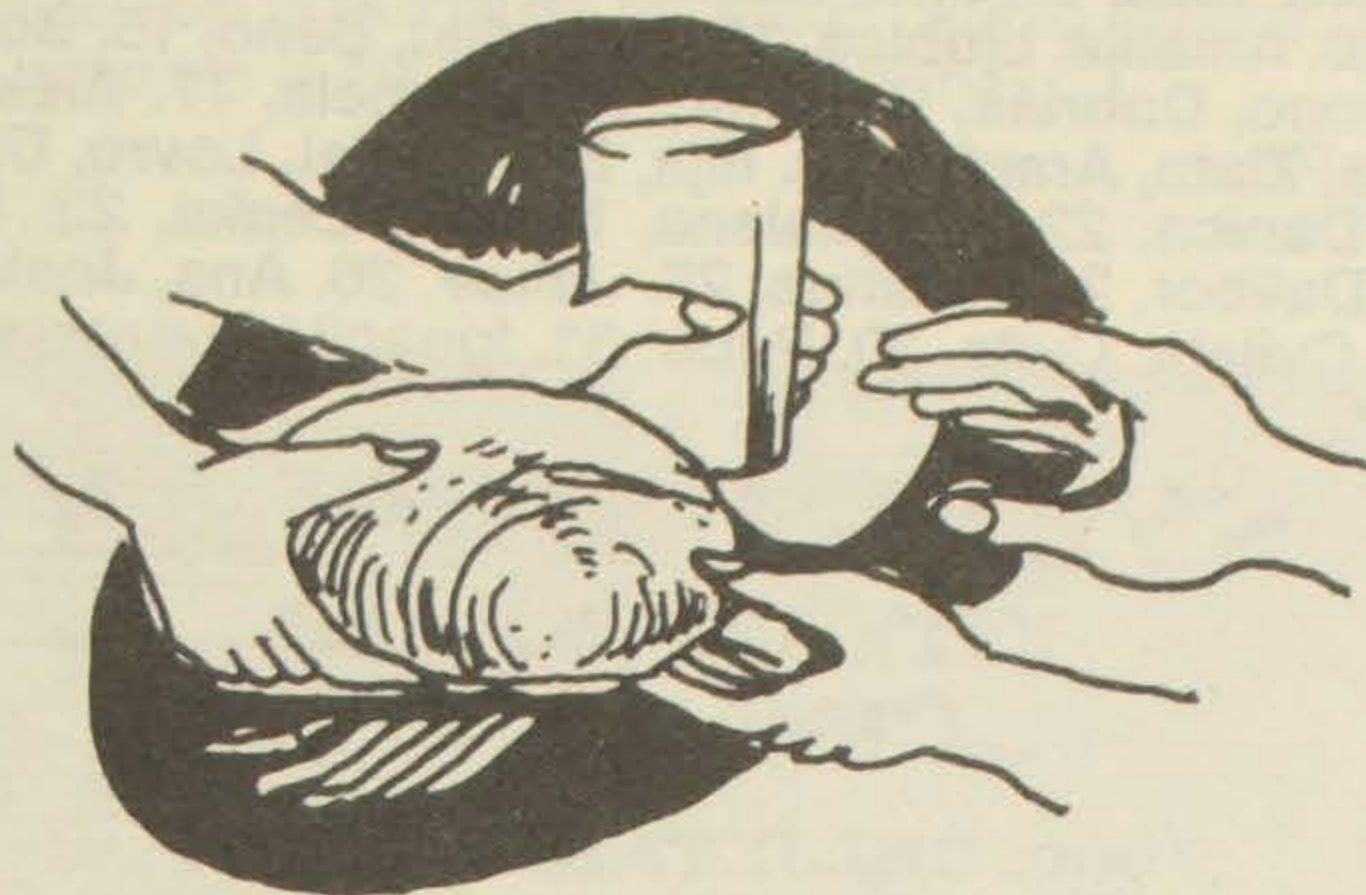
Vrijeme slušanja Božje riječi

To je ponajprije vrijeme SLUŠANJA BOŽJE RIJEČI. Nakon reforme na II. Vatikanskom saboru Služba riječi Crkvene godine tako je raspoređena da se tek svake četvrte godine ponavlja. Tako postoje godine A, B i C. Liturgijski je godina 1995. godina C. U Vrijeme kroz godinu u godini C čita se osobito i razmišlja evanđelje što ga je napisao sv. Luka. Luka je bio intelektualac. Nije bio Isusov učenik, ali je evanđelje napisao slušajući očevice i Isusove učenike te teologiju apostola Pavla, jer mu je bio suputnik prema Rimu. Stoga je Lukino evanđelje izuzetno vrijedno. Njegova glavna poruka je spasenje koje je donio Isus kao milosrdni sudac i dobri Spasitelj svih ljudi. Luka u svom evanđelju jedva koga osuđuje, a donosi obilje tekstova iz Isusovog govora gdje je Isus blagi učitelj, tješitelj pa i prijatelj grešnika. Jasno, u želji da ih spasi a ne da ih osudi. Tako je vjernik-slušatelj Božje riječi kroz ove nedjelje stalno potaknut da svoje srce suobličuje srcu Isusa Krista koji je došao spasiti izgubljeno, a ne osuditi.

Vrijeme izgrađivanja

To je vrijeme IZGRAĐIVANJA. Naime, Božja riječ se ne sluša ušima nego srcem. Ako Božja riječ nema odjeka u našem životu, ona je besplodna, ali ne zbog svoje nemoći nego zbog našeg nesudjelovanja u milosnim darovima koje Bog nudi za izgrađivanje kršćanskog života. To znači da je vrijeme kroz godinu vrijeme kada se u crkvenim zajednicama događa sustavna pouka, ali i sustavni rad u kojem svatko na sebi svakog dana čini jedan potezić više suobličujući se liku Kristovu. Taj lik svi u sebi moramo oblikovati tako da ga sa sv. Pavlom možemo posvjedočiti: "Živim, ali ne više ja, nego u meni živi Krist". I tako do punine, do konca vremena kad će "On preobraziti naše bijedno tijelo i suobličiti ga tijelu svome slavnome". Stoga je dokaz kršćanske jakosti i vjere upravo ovo vrijeme tihog rada i vjerne ustrajnosti kad se bavimo svojim duhovnim životom, a nedjeljnim ciklusom

bogoslužja svaki put ga dotjerujemo, usavršavamo i prilagođujemo prema Božjoj volji.

Vrijeme pučkih pobožnosti

Ovo vrijeme je vrijeme PUČKIH POBOŽNOSTI. U ovom periodu imamo više vremena za proslavu proštenja, dužijance i sličnih manifestacija po kojima nam Crkva nudi u tim slavljenjima neku vrstu "predaha" da bismo s novim žarom proslavili ono što je u nama i predali svoju radost drugima u izmjeni duhovnih dobara na korist cijele crkvene zajednice. Treba napomenuti da Vrijeme kroz godinu ne poznaje odmora u smislu nemarnosti i zanemarivanja vjerskog života. Odmor je u tome da se obilnije, bez opterećenja i bez nametnute dinamike sami hranimo onim obiljem koje nam Bog nudi. Stoga se može reći da je Vrijeme kroz godinu osobiti Božji dar za naše školovanje u školi duhovnog života, baš onako kao što je svagdašnjica najbolja škola života. Naime, sve što je izvanredno je samo izvanredno, a živi se od onoga što je redovito. Svaka je nedjelja Pashalni misterij kad se podsjećamo svog izvora i kad se osvježavamo na izvoru čiste vode.

Andrija Kopilović

LITURGIJSKI KALENDAR

9. srpnja - 14. nedjelja kroz godinu

I čit. Iz 66,10-14c

II čit. Gal 6,14-18

Lk 10,1-12.17-20 ili 1-9

16. srpnja - 15. nedjelja kroz godinu

I čit. Pnz 30,10-14

II čit. Kol 1,15-20

Lk 10,25-37

23. srpnja - 16. nedjelja kroz godinu

I čit. Post 18,1-10a

II čit. Kol 1,24-28

Lk 10,38-42

30. srpnja - 17. nedjelja kroz godinu

I čit. Post 18,20-32

II čit. Kol 2,12-14

Lk 11,1-13

Piše: Stjepan Beretić

U mjesecu srpnju slave imendan: 3. Toma, 4. Izabela, Elizabeta, Elza, 5. Ciril, Metod, 6. Marija, Maja, 8. Eugen, Đeno, 10. Amalija, Ljubica, 11. Benedikt, Beno, 15. Bonaventura, Bono, Dobriša, Vladimir, 16. Karmela, 17. Aleksa, 18. Aurelija, Zlata, Aranka, 20. Ilija, 21. Danijel, Lovro, Danijela, Dana, Danica, 22. Magdalena, Manda, Lenka, 23. Brigita, Boris, Dalibor, 24. Kristina, 25. Jakov, 26. Ana, Joakim, 29. Marta, Cvijeta, Cvita, 30. Petar, 31. Ignacije, Vatroslav.

SVETI LADISLAV VITEŠKI KRALJ (*1040. +1095.)

900. OBLJETNICA SMRTI

Budući da je u našoj biskupiji, u Bogojevu, 2. srpnja proslava 900. godišnjice smrti svetoga kralja Ladislava, o njemu pišemo u mjesecu srpnju. Za njegova se vladanja spominje bački nadbiskup Fabijan u dokumentu u kojem se prvi put spominje Zagrebačka biskupija. U njegovo vrijeme je Bačka bila svakako zasebna nadbiskupija. I zato ga se spominjemo. Sveti je Ladislav rođen u Poljskoj. Otac mu je Bela I, mađarski kralj, a mati poljska kneginja Rikiza. 1077. godine je Ladislav okrunjen za kralja. Ladislav je nastavio djelo svetoga Stjepana kralja. Učvrstio je kršćanstvo u svome narodu. Višestruke veze vežu svetoga Ladislava uz hrvatski narod: njegova sestra Jelena "Lepa" je bila supruga hrvatsko-

ga kralja Zvonimira, a sam je (prema najnovijim istraživa- njima) 1089. / 1091. utemeljio Zagrebačku biskupiju. Pokorio je sjevernu Hrvatsku uvjeren da na to ima pravo. Sveti Ladislav je živio u vrlo teškim vremenima. Branio je svoju zemlju od vanjskih neprijatelja, poglavito od Hunna, ali je imao nevolja i s rodbinom.

O duši svetoga Ladislava govori pismo koje je 1091. napisao benediktinskom opatu u Montecassino: "Čovjek sam grešnik. Teško mi je provoditi zemaljsku vlast, a da pri tome ne činim teške grijeh..." Dao je

sagra diti brojne samostane, opatije, crkve. Podigao je katedralu u Velikom Varadinu (Nagyvárad – Oradea) i Gyulafehérváru (Alba Iulia) u današnjoj Rumunjskoj. O ljepoti njegove duše govori i njegovo veliko gostoprimstvo. Častio je velike svece svoga naroda: svetoga Stjepana, svetoga Mirka i Mirkovoga odgojitelja, svetoga Gerarda. Unatoč činjenici da je puno ratovao, kroničar bilježi da je bio vrlo elastičan, skroman. Tješio je ljude u nevolji, brinuo se za progono- njene, dok je za siročad bio dobri otac. Zvali su ga jedno- stavno dobrim kraljem. Nadasve je velik bio u praštanju. Pjesma govori o njemu kao o čovjeku čistoga tijela i svijetle duše, poput lava hrabroga srca. Uživao je veliki ugled i među europskim kraljevima. Bio je predložen za zapovjednika križarske vojne. Smrt ga je pretekla 1195. godine. Grob mu je u katedrali u Varadinu. Drži se da mu je najvjerniji lik predstavljen u hermi, koja se kao najveća dragocjenost čuva u jurskoj (Győr) katedrali.

Sveti Ladislav je pravi narodni svetac. Hrpimice su vjerni Mađari hodočastili na njegov grob u Velikom Varadinu. Bolesnici su čudesno ozdravljali. Na njegovu grobu su se parnice rješavale. Pred njegovim su se oltarima polagale prisege. Na njegovu je grobu zasjedao i Mađarski državni sabor 1134. godine. Jedna parnica zagrebačkoga biskupa je također riješena na svečevu grobu. Tako je sveti Ladislav moćni zagovornik onih koji doživljavaju nepravdu. U narodu je uživao ugled velikoga sveca. Štovao ga je cijeli narod. Pravorijek crkve je također uslijedio. Na požurivanje Bele III. 97 godina nakon njegove smrti, papa Celestin ga je 1192. godine uvrstio među svece Katoličke crkve.

PROSLAVA JUBILEJA "SVECA SVEGA SVIJETA"

Blagdan sv. Antuna slavio se u svim subotičkim crkvama a osobito svečano u franjevačkoj, tzv. Staroj crkvi.

Slavljenje blagdana započelo je već 11. lipnja ove godine. Naime, na misi u 10 sati na mađarskom jeziku u franjevačkoj crkvi mješoviti komorni zbor "Pro musica" izveo je četvoroglasnu "Misu Hungaricu" pod ravnanjem profesorice Gabrijele Egetö i uz orguljsku pratnju s. Mirjam Pandžić. Spomenutu misu baš za jubilarnu Antunovu godinu komponirao je g. Megyeri Lajos, Subotičanin.

Za ovogodišnje slavljenje blagdana mogle bi se primijeniti riječi iz Antunova himna "Mole i dobivaju mladi pa i starci". U predvečerje blagdana 12. lipnja u 18 sati, kod Svečeva oltara u franjevačkoj crkvi proslavljena je koncelebrirana sv. misa za stare i bolesne. Misu je predvodio preč. g. Julije Bašić, župnik iz Bikova koji je na ovo slavlje doveo stare i bolesne iz svoje župe. Na ovoj misi o. Maksimilijan Sóti propovijedao je na mađarskom, a o. Marijan Kovačević na hrvatskom jeziku. Zahvaljujući dobroti i velikodušnosti desetak motoriziranih vjernika, četrdesetak starih i bolesnih imalo je u samostanskoj režiji osiguran prijevoz na slavlje.

Na sam blagdan, već od ranoga jutra i tijekom prijepodneva, mnoštvo vjernika prošlo je kroz ispovijednu kapelicu i sudjelovalo na misnim slavljinama. Prema slobodnoj procjeni toga dana je na šest sv. misa bilo oko 3000 vjernika. Glavne mise bile su 8,30 na hrvatskom jeziku, a u 10 na mađarskom. Ove mise bile su osobito posjećene, a predvodio ih je i propovijedao preuzvišeni g. mons. Huzsvár László, biskup zrenjaninski. Svetu misu na hrvatskom jeziku uzveličao je svojim pjevanjem subotički mješoviti katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem i uz orguljsku pratnju s. Mirjam Pandžić. U koncelebraciji su uz biskupa bili o. Ivan Holetić, gvardijan, o. Andrija Matić i o. Marijan Kovačević. U nadahnutoj propovijedi biskup Huzsvár Božjem puku na jednostavan i pristupačan način razložio je Svečev život, njegov privlačni primjer za nasljedovanje sada i ovdje i njegovu veliku zagovornu moć.

Biskup Huzsvár blagoslivlja vjerni puk

Jednako tako bilo je i na koncelebriranoj misi na mađarskom jeziku u 10 sati. Koncelebrirali su o. Gothard Hájek, vikar, o. Maksimilijan Sóti, preč. g. Ehmann Imre, preč. g. Dobai

István, vlč. Széll József i preč. g. Szűngyi László koji je sa stotinu svojih župljana hodočastio iz Temerina. Pjevanje je predvodio i na orguljama pratio g. Cservenák Ferenc, kantor.

Naročitu čar imalo je koncelebrirano euharistijsko slavlje u 18 sati na koje je oko Isusa sv. Antun okupio malene. Na kraju ove sv. mise bio je blagoslov djece i ljljana.

o. M.K.

SUBOTIČKI KATEDRALNI ZBOR "ALBE VIDAKOVIĆ" U BEOGRADU

Župljani beogradske župe svetoga Antuna Padovansko-ga sa svojim župnikom o. Leopoldom i mnogobrojnim štovateljima svetoga Antuna svečano su proslavili, kako jubilej svetoga Antuna, tako i svoje proštenje. Crkva svetoga Antuna u Bregalničkoj 14 je sagrađena još 1932. godine po nacrtima velikog slovenskog graditelja Plečnika. Crkva je posvećena istom 1962. godine. Ta ugledna beogradska župa postoji još od 1926. godine. Vode je franjevci bosanske franjevačke provincije.

Župnik Fra Lepold Rochmes pozvao je za ovogodišnju svetkovinu svetoga Ante 13. lipnja u Beograd subotički katedralni zbor "Albe Vidaković". Iako je to bio radni dan, odazvale su se osobito mlade pjevačice i pjevači da budu na pomoć starijima. Zbor je u Beograd otputovao autobusom. Pola sata prije svečane svete mise zbor je u punoj crkvi izveo kratki koncert najljepših skladbi. Kroz koncert je vodila Anastazija Klumm. Zborom je ravnala časna sestra Mirjam Pandžić, dok je za orguljama bio poznati beogradski orguljaš profesor Andrija Galun. Koncert je pratio, pored domaćih franjevaca, i otpravnik poslova Nuncijature iz Beograda, Msgr. Salvatore Pennacchio te župnici iz Bora, Kragujevca, Bikova i katedralni župnik iz Subotice.

Svečanu koncelebriranu svetu misu predvodio je otpravnik poslova Nuncijature, Msgr. Salvatore Pennacchio, koji je vrlo lijepo pozdravio svećenike i vjernike na hrvatskom jeziku. Na slavlje se okupilo veliko mnoštvo svijeta, kako katolika, tako i pravoslavnih. U mnoštvu su bili i brojni predstavnici diplomatskog kora iz Beograda. Oduševljeno je pjevao katedralni zbor. Propovijedao je katedralni župnik iz Subotice, Stjepan Beretić. Izuzetno lijepu molitvu vjernika predvodio je mjesni župnik, Fra Leopold. Poslije svete mise štovatelji svetoga Ante su dobili ljljane. Mogli su počastiti Sveca ljubeći njegove moći. Župnik Fra Leopold Rochmes je zahvalio svojim gostima: zboru i sestri Mirjam za lijepo pjevanje kao i župniku za njegovu propovijed.

Nakon svete mise razdragani i gostoljubivi Beograđani počastiše svoje goste svečanom večerom. Na večeri je bio i uvijek dobro raspoloženi beogradski nadbiskup i metropolita Msgr. Dr. Franc Perko, koji je za tu zgodu došao sa slavljama u Zemun. Ponoć je bila sasvim blizu kad su dobri domaćini ispratili svoje zahvalne goste sa sjevera Bačke. Beogradsko proštenje ostade u najljepšoj uspomeni, kako zboru, tako i župniku.

B.S.

Uređuje: Andrija Kopilović

VELIKI BIBLIJSKI LIKOVI

MOJSIJE

Centralna osoba početka povijesti spasenja u Starom zavjetu je, svakako, Mojsije. Njegova povijest započinje u Egiptu gdje se Izraelski narod našao dolaskom Jakova i njegovih sinova k Josipu u vrijeme gladi u Palestini. To je bilo svojevrsno "izvođenje" naroda iz svoje zemlje i "uvođenje" u stanje obilja a onda u stanje ropstva kako bi se, potom, očitovale najveća Božja djela opisana u Starom zavjetu. Ta djela su u isto vrijeme i predznak spasenja koje se dogodilo u Novom zavjetu. Narod se namnožio toliko da su Egipćani osjetili opasnost pobune ili osamostaljenja Izraelaca te su ih počeli, najprije nesnosnim radovima, a onda i, vrlo bespravno, iskorištavati i zatirati u njima svijest kome pripadaju i čiji su narod. Istina, u njima je već nestala svijest pripadnosti Bogu jedinome, samo je ostala tradicija da su oni narod Abrahama, Izaka i Jakova. O njihovoj religioznosti ne znamo puno, ali možemo pretpostaviti da je bila daleko od pravog bogoštovlja i čiste vjere.

Iz vode izvađen

Kad je Bog naumio izbaviti svoj narod iz ropstva egipatskog, zahvatio je u povijest toga naroda slobodno izabравši sebi suradnika u osobi Mojsija. Mojsije je rođen u vrijeme kada je već bila na snazi faraonova odredba da se sva muška djeca odmah poslije poroda moraju ubiti. Biblija donosi imena i pohvalu babicama koje to nisu htjele činiti bojeći se Boga svevišnjega.

Poruka i danas vrlo aktualna. Kako bi bilo divno da u donošenju života sve medicinsko osoblje ima strah od Boga svevišnjega.

Zahvaljujući brizi ovih žena, Mojsije je ostao na životu, ali je u strahu od faraona ipak bio žrtvovan: smjestili su ga u košaricu i pustili niz vode rijeke Nila. Njegova sestra pratila je događaj puna žalosti i tjeskobe što će se dogoditi s njezinim malim bratom. Žrtva Mojsijeve majke predznak je žrtve svake majke

koja se, u nekom smislu, mora odreći svoga djeteta da bi ono postalo Božjim izabranikom. Bog je prihvatio takvu žrtvu i u tom času našla se u blizini faraonova kćerka koja, otkrivši maleno drago djeteta, uzima dijete i daje ga na odgoj njegovoj majci da bi ga u ranom djetinjstvu posinila. Ona mu je dala ime MOJSIJE, što u prijevodu znači: "Iz vode izvađen". Mojsije je tako ranu mladost proveo u najboljim okolnostima na faraonovu dvoru, gdje je stekao i veliku mudrost i svojevrsni odgoj za rad sa zajednicom, a imao je ugled faraonove obitelji. Međutim, nikada nije smetnuo s uma svoje pravo porijeklo i kušao je više puta učiniti nešto za svoj narod nenametljivo i lukavo. Kao temperamentni Izraelac, tu lukavost nije uspio sačuvati. U momentu svoje naglosti ubio je Egipćanina koji je tukao Izraelca. Radi toga je morao pobjeći iz Egipta. Utočište je našao u tuđoj zemlji. Nije ni slutio da će ta zemlja postati mjesto najjasnije Božje objave Staroga zavjeta. Priklonio se midjanskom narodu i ondje se oženio, te kao pastir pošteno zarađivao svoj kruh i uzdržavao svoju obitelj.

Bog se objavljuje Mojsiju

Jednom, dok je pasao stado svog tasta Jitra, Bog se direktno umiješao u njegov život objavljujući mu se licem u lice. Već u tradiciji tamošnjih naroda, Sinajsko brdo bilo je obavijeno mnogim vjerovanjima i mitologijom. Radi pustinskih klimatskih promjena i visine samoga brda, često se događala neobična klimatska promjena, tj. brdo je često bilo u magli ili oblaku. Ono je pobuđivalo neko strahopoštovanje i raspaljivalo maštu mnogima. Međutim, Mojsije je doživio u podnožju toga brda Božju objavu u gorućem grmu. Bog mu se objavljuje pozivajući se na vjeru Abrahama, Izaka i Jakova, dakle Boga izabranog naroda. Međutim, to za Mojsija nije bio dovoljan razlog da se odazove Božjem pozivu. Stoga mu postavlja pitanje: A kako ti je ime? I tada odzvanja najsvetija rečenica Starog zavjeta kojom se Bog predstavlja čovjeku i definira samoga sebe riječima: "JA SAM KOJI JESAM". Iz hebrejskog oblika ove rečenice izvodi se Božje ime koje uživa najveće poštovanje i koje je neizrecivo, a to je ime JAHVE. To ime je Božja bit kazana našim jezikom i već

u samom izričaju nadmašuje mogućnost naše spoznaje. Bog se objavljuje kao apsolutni, nedohvatni, neizrecivi, vječni, a ipak prisutan i blizak Bog u našoj povijesti koji se brine za naše spasenje. U toj objavi Bog Mojsiju nalaže cjelokupni plan izbavljenja izraelskog naroda iz egipatskog ropstva, koje je trajalo više od 400 godina. Označuje mu Obećanu zemlju u koju treba odvesti Narod, zemlju u kojoj "teče med i mlijeko" i gdje će Bog postati Bog saveza i sebi zaručiti taj narod za svoj veliki božanski plan do punine spasenja koje će se dogoditi u Isusu Kristu. Mojsije je čovjek koji se u ovom događaju potpuno podvrgava Božjem planu, makar se ohrabrio reći Bogu svoj problem s govorom, našto mu je dodijeljen Aron kao njegov glasnogovornik.

Za nas je ovaj dio knjige Izlaska centralno mjesto Bogoobjavljenja i stalna je poruka da se Bog u naš život spasenjski miješa i zahvaća. Mojsije je i nama primjer čovjeka Božjeg koji se odaziva Bogu objavitelju prihvaćajući njegove zahtjeve.

Pročitati: Knjiga Izlaska, 2. i 3. poglavlje.

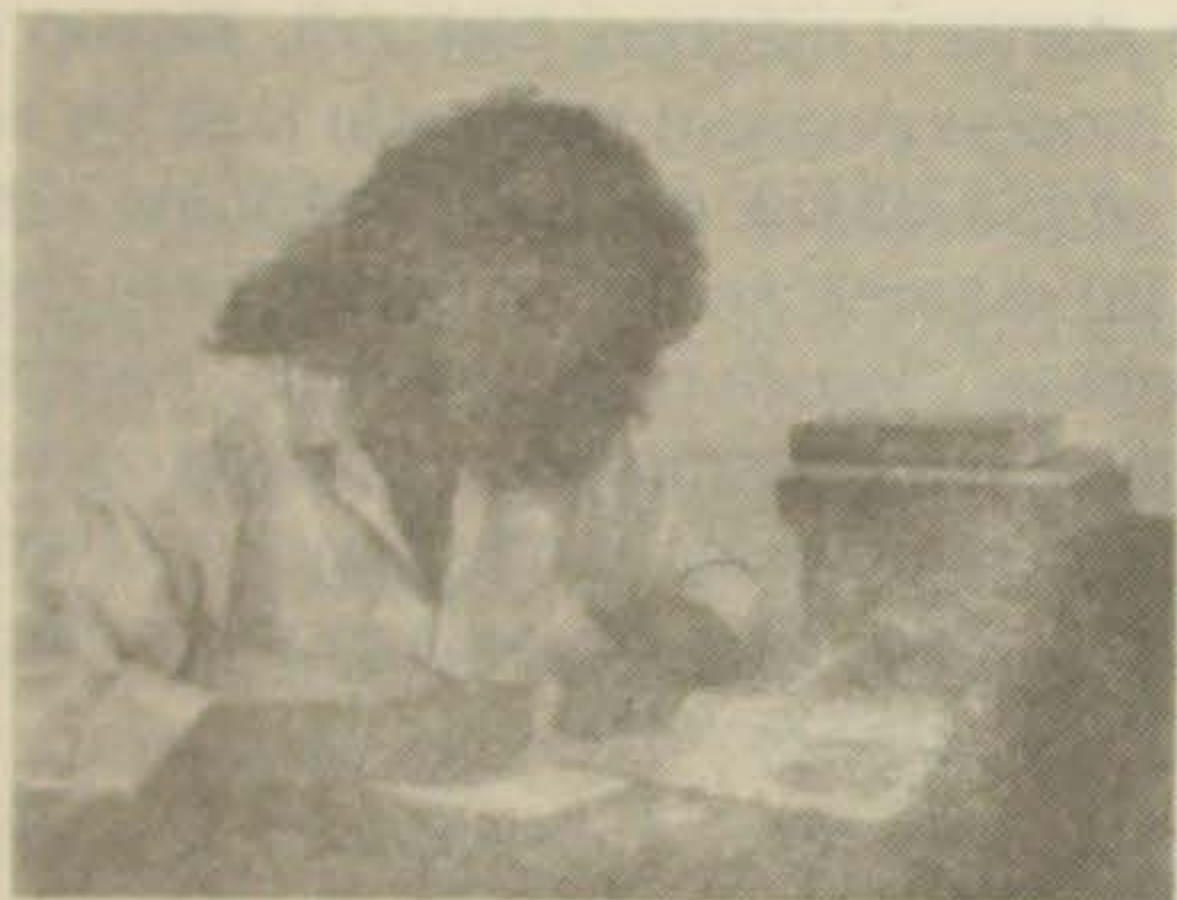
(Nastavit će se)

POGLED NA ŽENU KROZ POVIJEST

2. Nauka o otkupljenju

S Isusovim dolaskom dolazi do promjene u svemu pa i u gledanju na ženu. Budući da Novi zavjet osvjetljava Stari i obrnuto, dolazak Isusa Krista temeljna je prekretnica povijesti čovječanstva u punom smislu te riječi. Sjedinjujući čitavo stvo- renje u svom božansko ljudskom bitku, On uzdiže cijeli kozmos u novi red i uspostavlja nove interpersonalne odnose kako između Neba i Zemlje, tako i ljudi međusobno. Bog povjerava kapitalnu ulogu Djevici iz Nazareta u ekonomiji spasenja, a istovremeno poštiva njen slobodni izbor. Neizmjerni uzdiže stvo- renje žene na uzvišenije dostojanstvo, što će ga potvrditi i sam Isus svojim djelovanjem, mada će farizeji i ondašnji mentalitet nastojati tretirati ženu kao sekundarno i inferiorno biće. No, Bogočovjek se ne da smesti u svojim božanskim stavovima poštivajući "svete žene" (Lk 8,2) kao i "mnoge druge" (Lk 8,3). Za Učitelja iz Nazareta žena je zajedno s muškarcem pred Bogom sasvim ravnopravna. Učitelj uvijek o ženi govori s najvećom pažnjom i dostojanstvom. "Tada će Kraljevstvo nebesko biti kao kad deset djevice uzeše svoje svjetiljke i izidoše u susret za- ručniku" (Mt 25,1). Nadalje, On u svom javnom nastupanju ne odbija žene od sebe, nego s njima uspostavlja kontakte: pomaže im, čini i na njima čudesne znakove, oprašta im slabosti, rado prihvaća njihovu pomoć i draga mu je njihova zauzetost i suosjećanje za Nj.

Psiholog Paul Tournier ističe: "Ne možemo čitati Evan- delje a da nas ne iznenadi činjenica da su Isusa općenito bolje shvaćale žene nego muškarci. Pogledajte kontrast između dva Isusova razgovora s Nikodemom i Samarijankom. Poznato nam je da ni jednom svom učeniku Isus nije tako jasno iskazao svoj identitet: "Ja sam, ja koji s tobom govorim." (TORNIER PAUL, "Poslanje žene", Zagreb 1981, str. 92).

Isus je ženu uzimao veoma ozbiljno: kao osobu, kao vrijednu sugovornicu dostojnu da joj povjeri najintimnije tajne. Isusovo je držanje prema ženi jedincato. On je slobodan od svih predrasuda. Njegovo božansko srce istom ljubavlju kuca i za ženu i za muškarca, On ruši sve etikete židovskog formalizma. Pobožni je Židov, između ostalog, dnevno molio: "Blagoslovljen da si, Gospodine Bože naš, što me nisi stvorio ni poganinom, ni ženom, ni neznabošcem." (RBT, Zagreb 1969, str. 1546).

Isus se u svojim nastupima distancirao od takvog or- todoksnog stava Židova prema ženi. On riječju i djelom ženu uzvisuje i postavlja je na prijestolje njezina dostojanstva. Nadalje, Isus je propovijedao Radosnu vijest o Kraljevstvu Božjem jed- nako muškarcima i ženama. Žene su ga rado slušale, one su mu bile vjerne sve do križnog puta. Npr. žene su ga oplakivale, Veronika mu je pružila rubac, žene stoje podno Njegova križa, pomazuju mu tijelo, žene ga vide prve iza događaja Uskrsa. Sve ovo navedeno, jasno pokazuje kolika je uloga žene u ekonomiji spasenja.

(Nastavit će se)

Princip S.

Poljska i Češka

PASTORALNI POHOD PAPE

Od 20. do 22. svibnja u pastoralnom pohodu Češ- koj i Poljskoj boravio je papa Ivan Pavao II. Ovo je bilo 64. apostolsko putovanje sv. Oca izvan Italije. Papa je u Češkoj boravio prije pet godina, a ovo mu je bio 4. pohod domovini Poljskoj, koju posjećuje svake četvrte godine. Razlog Papina pohoda ovim dvjema državama su progla- šenja svetima bl. Ivana Sarkándera i bl. Zedslave Lamber- ške. Bio je to pastirski pohod sv. Oca stopama svećenika i mučenika bl. Ivana Sarkanádera.

Novi svetac živio je u drugoj polovici XVI. i prvoj polovici XVII. stoljeća. Podnio je mučeništvo od strane protestanata. Blaženim ga je proglasio Pio IX. 1860. go- dine.

Bl. Zedslava Lamberška živjela je u XIII. stoljeću. Bila je dominikanska trećoredica i živjela je kao uzorna supruga i majka. Zajedno sa svojim suprugom Havelom podigla je dva dominikanska samostana od kojih jedan u Gabelu još i danas postoji. Njegovala je bolesnike i poma- gala siromahe. Njezino štovanje je odobreno od strane Crkve 1907. godine. Nova svetica u mnogočemu pod- sjeća na posljednju bosansku kraljicu Katarinu Kosaču.

Papa se u svom pohodu susreo posebno s pred- stavnici vlasti, predstavnicima drugih kršćanskih crkvi i posebno s mladima.

Papa ni ovom prilikom nije propustio naglasiti da Katolička crkva spremno oprašta svima koji su je na bilo koji način u povijesti povrijedili, a ujedno moli za oprost zbog nanijete nepravde nekatolicima tijekom burne pro- šlosti.

Ukrajina

ZNAČAJNI JUBILEJI

Kao što je u prošlom broju navedeno, zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić imenovan je Papinim izaslanikom za svečano otvaranje značajnih jubileja

Kardinal Kuharić i Lubačivsky predvode liturgiju (Foto GK)

Grkokatoličke crkve u Ukrajini. Kardinal Kuharić je u nedjelju 21. svibnja u poznatom ukrajinskom marijanskom svetištu Zarvanici otvorio jubilarnu godinu povodom 400. obljetnice Brestlitovske unije i 350. obljetnice Užhorodske unije. Na svečanoj misi povodom otvaranja jubileja bilo je oko 400.000 vjernika.

Grkokatolička crkva u Ukrajini doživjela je poslije drugog svjetskog rata strašan progon. Sve su vladike /njih 20/ bili pozatvarani, a neki i ubijeni. Oko 300.000 vjernika je protjerano u Sibir i život Crkve se htio prisilno ugušiti. Većina crkvi je predana na uporabu Ruskoj pravoslavnoj crkvi. Nakon osamostaljenja Ukrajine vjerski život je obnovljen na ovim mučeničkim prostorima. Grkokatolička crkva u Ukrajini očekuje da bi ih prigodom ovog velikog jubileja mogao pohoditi Papa. Grkokatolička crkva u Ukrajini ima 8 biskupija.

Belgija

"APOSTOL GUBAVACA" NOVI BLAŽENIK

Papa Ivan Pavao II. je na svetkovinu Duhova, 4. lipnja ove godine, pred katedralom Srca Isusova u belgijskom glavnom gradu Brusselu, proglasio blaženim Damjana Josipa de Veuster. Novi blaženik je poznat kao "Apostol gubavaca".

Proglašenje blaženim trebalo je biti prije godinu dana, ali je bilo odloženo zbog Papine bolesti. Ovo je drugo apostolsko putovanje sv. Oca u Belgiju. Prvo putovanje je bilo prije deset godina. Prigodom ovog putovanja sv. Otac se susreo i s Majkom Terezijom koja je u dva navrata (1984. i 1986. godine) pismenim putem zatražila od Pape da proglasi blaženim "Apostola gubavaca".

Blaženi Damjan de Veuster je živio u drugoj polovici prošlog stoljeća. Rodom je iz Belgije. U svojoj odrasloj dobi Damjan odlazi na Molokaju, otok gubavaca u Tihom oceanu (Havajsko otočje). Ondje je 16 godina živio među gubavcima pomažući ih u njihovoj neizlječivoj bolesti. I sam se zarazio istom bolešću i ubrzo umro u svojoj 49. godini života.

Vatikan

PAPINA BRIGA ZA JEDINSTVO CRKVE

Papa nas ne prestaje iznenađivati. Tako je u svibnju objelodanio dva nova pisma: 2. svibnja "Da svi budu jedno" i 25. svibnja "Svjetlo s Istoka". Ova dva nova apostolska pisma izražavaju želju o ponovnom jedinstvu Crkvi Istoka i Zapada. Ovim pismima Papa želi naglasiti da Katolička crkva poštuje i cijeni Crkve Istoka. Jedinstvo Crkve nije u tome da se pravoslavni pokatoliče ili katolici popravo slave, nego je njegova bit u tome da jedni druge prepoznamo kao baštinike iste vjere. U novije vrijeme moraju se tražiti načini kako doći do konačnog ostvarenja Isusove želje "da svi budu jedno".

Vatikan

O INKULTURACIJI EVANĐELJA

14. lipnja papa Ivan Pavao II. je u svojoj redovitoj katehezi srijedom, u obraćanju hodočasniciima u bazilici sv. Petra i dvorani Pavla VI., govorio o odnosu Crkve Evandelja i kulture raznih naroda i uopće o inkulturaciji vjere. "Isus Krist je ustanovio Crkvu kao jednu sveopću i ta dva opsega Crkve temelje se na samoj volji Isusa Krista. Kristovim je učenicima potrebna zajednica u kojoj mogu živjeti Evandelje koje je za sve isto u skladu s vlastitom kulturom!" Papa je također naglasio da se u svakoj kulturi mogu i moraju pronaći istinske vrijednosti i niti u jednoj od kultura ne postoji cjelovita istina. Zato je potrebno nadopunjavanje i međusobno obogaćivanje kako bismo dobili cjelovitu istinu.

Banja Luka

VAPAJI BISKUPA FRANJE KOMARICE

Banjalučki biskup dr. Franjo Komarica posljednjih dana u nekoliko je navrata putem sredstava javnog priopćavanja uputio poziv cijeloj svjetskoj javnosti povodom teškog stanja u njegovoj biskupiji. Biskup Komarica je naveo mnoge primjere nepravde koje se nanose katoličkom stanovništvu na tim prostorima. To je progon svega što je katoličko. Samo čvrsta vjera daje mu snagu da u sebi ne njeguje osjećaj mržnje, naglasio je biskup Komarica. Prema svemu što se događa ne možemo oštati ravnodušni jer to je zlo protiv čovjeka. U jednom pozivu biskup je dodao: "Ova situacija može se riješiti, ali nema za to dovoljno dobre volje".

Vatikan

PAPA O DOSTOJANSTVU ŽENE

Papa Ivan Pavao II. je u svom redovitom nagovoru nedjeljom, 18. lipnja, okupljenima na trgu sv. Petra u Rimu govorio o dostojanstvu žene. Papa je pohvalio poduhvat međunarodne zajednice da naredne godine u prvom dijelu rujna bude održan 4. svjetski skup posvećen ženi. Skup bi se imao održati u glavnom kineskom gradu Pekingu. "To je tema od izuzetne važnosti za budućnost svijeta, a budućnost svijeta ovisi i od samosvijesti žene kao i ispravnom vrednovanju žene u društvenoj zajednici. Crkva smatra ovu konferenciju "znakom vremena" naglasio je Papa.

Vatikan

MISIONARKE LJUBAVI U KINI

Radio Vatikan je 19. lipnja javio da će sestre Misionarke ljubavi uskoro otvoriti svoju novu kuću u Kini. Ova družba, koja sada broji skoro 5.000 redovnica, za kratko vrijeme se proširila. Sestre misionarke ljubavi djeluju u 126 zemalja svijeta.

Službene vlasti u Kini dalje su odobrenje za otvaranje samostana sestara čija je utemeljiteljica Albanka iz Skoplja, nobelovka, Majka Terezija. Vjeruje se da će prisutnost ovih redovnica biti od izuzetne važnosti ovoj najnapučenijoj državi svijeta.

Rim

OTVORENA NOVA DŽAMIJA

U Rimu je 21. lipnja svečano otvorena nova džamija. Na taj događaj osvrnuo se i sam sv. Otac u svom tjednom obraćanju hodočasniciima ovim riječima: "Ovaj događaj je velik znak slobode koja se ovdje priznaje svakom vjerniku. Tako u Rimu, u središtu kršćanstva, muslimani imaju mogućnost slobodno ispoljavati svoju vjersku pripadnost". Papa je između ostalog dodao kako valja istaknuti da u pojedinim islamskim zemljama nedostaju ovakvi znaci međusobnog uvažavanja i priznavanje vjerskih sloboda. Svijet na pragu trećeg tisućljeća očekuje takve znakove međusobnog uvažavanja.

Vjerska sloboda je već postala sastavnim dijelom brojnih međunarodnih dokumenata i predstavlja jedan od stupova suvremene civilizacije.

Vatikan

POMOĆ ISTOČNIM CRKVAMA

U Vatikanu je od 20. do 23. lipnja održana skupština Saveza udruga za pružanje pomoći istočnim kršćanskim Crkvama. Ovaj savez udruga djeluje više od četvrt stoljeća, a broji ukupno 19 udruga od kojih je 10 iz Njemačke, a 3 iz Sjedinjenih Američkih Država.

Savez udruga za pružanje pomoći istočnim kršćanskim Crkvama zauzima se kako bi pojedine Crkve zadržale svoj identitet. Osobita briga posvećuje se Crkvama koje se nalaze u većim poteškoćama. Na čelu ovog saveza udruga je pročelnik zbora za istočne Crkve kardinal Achile Silvestrini.

Pariz

UMRO KARDINAL CONGAR

U Parizu je 22. lipnja, nakon duge i teške bolesti preminuo kardinal Congar. Pokojnik je bio dominikanac i istaknuti teolog svjetskog glasa. Najviše interesa je pokazivao oko ispravnog vrednovanja same Crkve i zauzimao se za jedinstvo svih kršćanskih crkvi.

Kardinal Congar imenovan je kardinalom prošle godine zajedno s našim kardinalom Vinkom Puljićem. Pokojnik je bio jedini kardinal koji nije mogao doći u Rim na konzistorij zbog teške bolesti. Kardinal Congar umro je u 91. godini života.

Vjerujemo da će neumorni trud pokojnika uroditi plodom.

* * * * *
* * *

Zagreb

PROLJETNO ZASJEDANJE HBK

U Zagrebu je od 6-8. lipnja ove godine održano proljetno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije i članova Biskupske konferencije BiH. Na zasjedanju nije sudjelovao banjalučki biskup Franjo Komarica koji se nalazi u kućnom pritvoru. Na zasjedanju je sudjelovao i naš biskup Ivan Pénzes.

/Foto GK/

Glavne teme sedmog sabora HBK bile su: Dan posvećenja svećenika; Priprava za proslavu jubileja 2000.; O pastoralu zvanja; O Zakonu o obitelji i pobačaju. Kardinal Puljić izvjestio je o najnovijem stanju na teritoriju svoje metropolije. Biskupi su također uputili poziv vjernicima Mostarske biskupije povodom nedavnih bolnih događaja u Mostaru.

Slovačka

PET NOVIH BLAŽENIKA

Papa Ivan Pavao II. boravit će u Slovačkoj od 30. lipnja do 3. srpnja ove godine. Ovaj pohod Pape ima pastoralno obilježje. Za nas je najznačajnije da će sv. Otac tom prilikom proglasiti tri nova sveca, među kojima je i bl. Marko Križevčanin. Tako ćemo uz Nikolu Tavelića i Leopolda Mandića imati i trećeg sveca Marka Križevčanina.

Marko Križevčanin je sa svojim prijateljima svećenicima Melchiorom Grodzieckim i Stjepanom Pongráczom podnio mučeništvo od strane protestanata.

O ovome će biti opširnija reportaža u narednom broju našega lista u kojoj ćemo donijeti više podataka iz života novog hrvatskog sveca Marka Križevčanina.

Priredio: Franjo Ivanković

U SRIJEMU MINIRANA JOŠ JEDNA KATOLIČKA CRKVA

Snažna eksplozija u nedjelju, 21. svibnja, koju minutu poslije 22 sata do temelja je srušila crkvu Sv. Ivana Krstitelja u srijemskom selu VAŠICI, filijali župe ŠID.

U Vašici, nedaleko općinskog mjesta Šida, petinu žitelja do ratnih zbivanja činili su Hrvati, deset posto mještana Slovaci katolici a ostalo Srbi.

Miniranje katoličke crkve samo je jedan u nizu svibanjskih događaja: paljenje crkve u Hrtkovcima, krađa biste vijećnika AVNOJ-a, župnika kukujevačkog Petra Masnića iz crkvene porte, napad na crkvu sv. Roka u Petrovaradinu i na župni ured, bacanje kašikare u župsko dvorište u Sr. Mitrovici, rušenje i oskrvnjivanje dvanaest nadgrobnih spomenika (Hrvata) u Surčinu.

Marko Kljajić

BISKUPSKI VIKARIJAT ZA SRIJEM TRAŽI ZAŠTITU SVEĆENIKA I VJERNIKA

Radi svih tih nemilih događaja, Biskupski vikarijat za Srijem biskupije Đakovačke i Srijemske uputio je Ministarstvu vera Republike Srbije oštar prosvjed u kojem među ostalim stoji:

"U više navrata ministarstvo, pa i sam gospodin ministar bili su obaviješteni o nemilim događajima u Srijemu, dijelu biskupije Đakovačke i Srijemske, koji se nalazi na teritoriji Republike Srbije. Sve je počelo svibnja 1991. godine. Tokom te i naredne godine, s punim pravom možemo kazati da je bio očit genocid i etničko čišćenje hrvatskog katoličkog puka. U to vrijeme Republika Jugoslavija nije bila u ratu, niti je danas. Ovim prostorima prolazile su kolone kamiona punih vojnika i tenkova prema Hrvatskoj i nemilice se pucalo na katoličke crkve. Iako na prostoru Srijema ne bjesni rat, zapaljene su crkve u Neštinu, Erdeviku, župni stan u Gibarcu. U rumskoj crkvi vrata su uništena eksplozivom, a nedalekodo Beograda, u Novim Banovcima crkva je također zapaljena. U Sremskoj Mitrovici su porazbijani svi prozori na Župnom dvoru. Isto se dogodilo u Hrtkovcima, Nikincima, Beški i u Novom Slankamenu. Ništa bolja situacija nije sa crkvama i župnim stanovima u Petrovaradinu, te samostanu časnih sestara u Zemunu. Župnik u Šidu, Đuro Ćuraj je pretučen, polomljeno mu je pet rebara. Morovički župnik Petar Petrović se na vrijeme sklonio, jer su mu prijeli ubojstvom. Župnik u Kukujevcima Stjepan Maroslavac je zbog neprestanog šikaniranja psihički obolio i išao na liječenje. U mnogim župama od tisuću vjernika ostalo je jedva stotinjak, staraca i obitelji nacionalno mješovitih brakova...

Kada se sve ovo ima na umu, vjernici i svećenici se pitaju što će biti s njima žele li ostati na ovim prostorima. Mi stoljećima živimo ovdje i lojalni smo građani Republike Srbije. To želimo i ostati i zato želimo zamoliti gospodina ministra vjera da se najenergičnije zauzme i za vjernike i za svećenike na ovim prostorima da prestane ovaj teror, koji je u posljednje vrijeme ponovo uzeo maha. Spremni smo tražiti zaštitu i kod predsjednika Republike i, ako treba, od međunarodnih institucija. Čvrsto vjerujemo da to neće biti potrebno i da će Ministarstvo preduzeti sve da teror nad Hrvatima i ostalim pripadnicima Katoličke crkve prestane...".

I ove godine u Tavankutu "KRALJICKE PISME" NA DUHOVE

Nastojanju da se narodno-običajno nasljeđe produhoviti, te da se utka u liturgijsko slavljenje Gospodina u našoj se župskoj zajednici pridaje osobita pozornost. S dosta uspjeha obnovili smo institucije "dužijance", "čuvara Božjeg groba", a napose "kraljica". Već petu godinu za redom, na blagdan Duhova, Tavankučani imaju priliku čuti "kraljičke pisme" u šorovima svojega sela.

Tavankutske kraljice

Tako je bilo i ove godine, 04. lipnja. Dvije grupe po osam kraljica s po dva pastira, obučene u bunjevačku narodnu nošnju (svila i šling), poslije svete mise su ispred crkve otpjevale nekoliko "kraljičkih pisama". Nakon ručka "kraljice" su pohodile obitelji koje su već ranije izrazile želju da ih u svom domu vide i čuju. U cjelokupnoj organizaciji s. Beati pomogle su starije djevojke iz vjeronaučne zajednice.

(Ij.k.)

I "KERSKE KRALJICE" RASPJEVANE

Kad kraljici zapne kruna

Premalo je bilo vremena za "Kerske kraljice" da dođu do svih onih koji su htjeli uživati u njihovom pjevanju "kraljičkih pisama". Budući da prije podne, zbog krizmanja u katedrali, nisu mogle nastupiti na prijepodnevoj misi i poslije mise, okupile su se one u župnom dvoru već u 13,30 sati, obukle se u "kraljičke haljine", stavile krune i uz pratnju s. Silvane i dva vjerna pastira krenule razveseljavati župljane. Vratile su se sudjelovati i pjevati na svetoj misi u 17 sati, a onda su ispred crkve pjevale župniku i prisutnim vjernicima, te ponovo krenule "po gradu" i tako sve dok mrak nije pao. Nestrpljivi roditelji očekivali su ih ispred župnog dvora neprestano pogledavajući odakle će se pojaviti.

Nek ih Bog blagoslovi i nagradi zbog njihove ljubavi i njegovanja narodnih običaja Hrvata - Bunjevaca.

A.

Dvi su druge, nane
Dvi su druge nane - Ljeljo
Virno drugovale,
Virno drugovale - Ljeljo
U jednoj se, nane,
U jednoj se, nane - Ljeljo

Vodi umivale,
Vodi umivale - Ljeljo
Tu su vodu, nane,
Tu su vodu, nane - Ljeljo
Pod bor salivale,
Pod bor salivale - Ljeljo

(Odlomak)

Saznajemo da su "Kraljice" bile aktivne i po Aleksandrovu i okolnim salašima koji pripadaju župi Marije Majke Crkve.

Bački Vinogradi

DAN ZA POSVEĆENJE SVEĆENIKA

Sveti otac Ivan Pavao II. svojim pismom svećenicima za veliki četvrtak odredio je da se u svakoj biskupiji u svijetu blagdan Presvetog Srca Isusova slavi posebno s nakanom kao Svjetski dan za posvećenje svećenika. Taj dan posvećenja svećenika, upravo na blagdan Presvetog Srca Isusova, ima svrhu da svaki svećenik osobno, u svjetlu ljubavi Kristova Srca, što jasnije otkriva svoj svećenički identitet, svoje poslanje i poziv na svetost.

Poslušajući Svetom ocu, naš biskup Ivan Pénzes pozvao je svećenike tri subotička dekanata na duhovnu obnovu. Duhovna obnova je bila u crkvi Presvetog Srca Isusova u Bačkim Vinogradima. Susret je započeo moljenjem Časoslova. Slijedila je osobna sveta ispovijed, te koncelebrirana sveta misa uz sudjelovanje puka i na kraju klanjanje.

Biskupovom pozivu odazvali su se gotovo svi svećenici. Povezanost svećenika s Probodenim Kristovim Srcem poniranje je u dubinu Božje ljubavi i u otajstvo vlastitog izabranja i poslanja. Vjernicima je, pak, poziv da molitvama podrže svoje svećenika u njihovom specifičnom pozivu u Crkvi, koji ih obvezuje na dosljednost svećeničkog života da budu primjer vjerničkoj zajednici u rastu svetosti.

A.

Bač

MINIRAN KRIŽ

U noći između 5. i 6. svibnja na izlasku iz Bača "nepoznati počinioci" minirali su novopostavljeni križ.

Na rasršću koje ide iz Bača prema Vajskoj, Bačkom Novom Selu i Plavni već stoljećima stajao je križ koji bi se s vremena na vrijeme obnavljao. Ove godine na Veliki petak

vjernici iz Bača postavili su novi križ, jer je prethodni radi dotrajalosti pao. Marnim rukama ozidano je postolje križa i postavljen novi željezni križ. Vjerojatno se to nekome nije sviđalo te je postavio poveću količinu eksploziva koji je naprosto raznio postolje i križ.

/GR/

Ada

DVOSTRUKO SLAVLJE

Vjernici ove potiske župe bili su su 10. i 11. 06. 1995. godine dionici dvostrukog slavlja.

U subotu u 18 sati je njihov župnik preč. g. Szauer Miklos slavio svoju Srebrnu misu zahvaljujući tako za 25 godina svog svećeničkog života i rada. Ovo slavlje prelilo se u proslavu 200. obljetnice gradnje i posvete crkve. Slavlje je započelo prije podne u 11 sati koncertom ozbiljne muzike. Svečana misa zahvalnica, koju je predvodio subotički biskup Ivan Penzes, bila je navečer u 18 sati.

I jedno i drugo slavlje okupilo je mnoštvo vjernika. Oni su zahvaljivali Bogu za svog župnika i za Kristovu prisutnost u njihovoj crkvi kroz punih 200 godina riječima Ps 138: "Zahvaljujem ti, Jahve, iz svega srca jer si čuo riječi mojih usta. Pred licem anđela pjevam tebi, bacam se nice prema svetom Hramu tvojemu".

A.

Subotica - Aleksandrovo

SRIJEMSKA I BAČKA CRKVA ZAJEDNO

Svake godine je svetkovina Marije Majke Crkve za župu u Aleksandrovu događaj. Nakon vrlo lijepe devetnice, u kojoj su svećenici u okviru sv. mise propovijedali o ženama Starog zavjeta, uslijedio je dan proštenja koji je ove godine bio vrlo svečan.

Na prijepodnevoj misi koja je slavljena za majke i djecu, bio je blagoslov djece. Poslije sv. mise preko stotinu malenih primilo je blagoslov. Svečana hodočasnička misa, koju je u koncelecijaciji više svećenika predvodio kotarski dekan preč. Antun Miloš, bila je navečer u 18 sati. Na hrvatskom je propovijedao župnik iz Srijemske Mitrovice, a na mađarskom vlč. Ehmann Imre. Obojica su u homiliji istakli presvetu Djevicu kao najveći uzor svih žena, jer je od Boga izabrana i postavljena najvećom ženom - jedina bez grijeha začeta - i majkom svih nas.

Osobitost ovogodišnjeg proštenja je gostovanje pedesetak vjernika iz Srijemske Mitrovice sa zborom ministranata i pjevačkim zborom koji je pjevao vrlo lijepo i oduševljeno Matzovu četvoroglasnu misu. I misa i ostale pjesme koje su pjevali bile su svima na radost, a pogotovo povezivanje drevne Srijemske i Bačke Crkve.

Ovo proštenje, osobito večernjom misom, je proštenje svih Marijinih štovatelja grada Subotice jer iz godine u godinu crkva ne može primiti sve vjernike koji dođu Gospi na hodočašće.

A.

Odžaci

250 GODINA OD DOSELJENJA SLOVAKA

U Odžacima je 27. 05. 1995. u crkvi Sv. Mihovila održan koncert u organizaciji Mjesne organizacije Matice Slovačke i Centra kulture Odžaci, a povodom 250. godišnjice doseljenja Slovaka na ove prostore.

Gostovali su operski solisti iz Bratislave pod nazivom "Rodny moj kraj...".

Gosti, umjetnici bili su zadivljeni našom crkvom i osobito akustikom, a to je dalo još jači poticaj i doživljaj kako umjetnicima tako i prisutnima.

Jakob Pfeifer, župnik

TIJELOVSKA PROCESIJA

ZA MIR I BLAGOSLOV GRADU

Ovogodišnje Tijelovo unijelo je ganutljivu radost u srca desetak tisuća Subotičana. Naime, nakon skoro 50 godina ponovno je izašla tijelovska procesija na ulice grada Subotice. Molili smo svetoga Suputnika da blagoslovi grad i sve njegove građane, te svojom prisutnošću podari mir i sigurnost svim stanovnicima ovog pitomog biskupskog grada.

Dirljivo je bilo gledati toga nezaboravnog četvrtka, 15. lipnja 1995. godine kako se rijeke svijeta slijevaju prema subotičkoj prvostolnici. Nešto se veliko događa. Već 15 minuta prije početka biskupske mise nije se moglo prići katedrali. Ona je bila prepuna i još dva puta više ljudi oko nje. U 18 sati je započela svečana biskupska misa. Pod misom su udruženo pjevali mješoviti zborovi "Albe Vidaković" i "Sveta Terezija".

Nepregledno mnoštvo ispred katedrale

Nakon pontifikalne mise krenula je procesija prema franjevačkoj crkvi. Procesija je bila veličanstvena, dostojanstvena, besprijekorno organizirana, a svi sudionici nadasve pobožni. U procesiji je aktivno sudjelovalo preko 600 sudionika, dok je procesiju pratilo, prema službenim procjenama, desetak tisuća ljudi. Subotica je zastala da počasti svog najsvetijeg Sugrađanina - Emanuela - koji je tog poslijepodneva doista bio "Bog s nama".

Bolesnici u kolicima u špaliru klanjali su se i prikazivali svoju uzetost, suznih očiju, Tješitelju žalosnih i svemogućem Liječniku. Mnogi su stariji, ali i mladi neustrašivo i pobožno na koljenima pozdravljali Isusa, tog svetog Putnika na našim ulicama. Na mnogom oku zasjala je suza radosti kad su ponovo vidjeli drevne barjake, hrabre momke, lijepe djevojke i dražesnu dječicu koji su svi bili kao veliki rascvjetali vrt oko Presvetoga.

Konačno smo i na vanjski način mogli posvjedočiti da je Subotica naš grad i da smo mi Subotičani do kraja okrenuti Bogu koji nam jedini može dati mir i sigurnost.

OVAKO SU NEKI DOŽIVJELI OVAJ DOGAĐAJ

- "Bilo je veličanstveno. Plakala sam od sreće, jer se osjećala cijelim putem jedna ganutljiva pobožnost koju ja ne mogu opisati".

- "Ponosan sam što sam vjernik, katolik u današnje vrijeme i ponosan na svoju Crkvu i njezinu vjeru koja se tako veličanstveno očitovala u javnosti nakon 50 godina".

- "Pribojavao sam se hoće li uspjeti ova procesija odati doličnu počast Isusu prisutnom u bijeloj hostiji, a srce mi je zaigralo od uzbuđenja kada sam s platoa katedrale pogledao nepregledno mnoštvo prisutnih sve do franjevačke, tzv. Stare crkve".

Djevojački barjak

NA SUBOTIČKIM ULICAMA

- "Sudjelovala sam u procesiji iza 'neba' i toliko nas je bilo da kod franjevacca nisam mogla prići blizu crkve jer su sve prilazne ulice bile pune svijeta. Bila sam sretna kada je biskup podijelio blagoslov upravo ispred najstarije crkve grada i svim stanovnicima s jednom jedinom molbom: 'Daruj nam mir, Gospodine'.

- "Kao kad mi dođe u posjet dragi prijatelj pa ga povedem pokazati mu svoj grad, tako sam sada bio radostan što je sa mnom u gradu najbolji i najveći Prijatelj-Isus. U srcu sam u procesiji pričao Isusu o svom gradu, o svom narodu i molio ga da nas sačuva od svakoga zla..."

- "Toliko divne djece, ulice posute laticama. Divno. Hvala Bogu, sve je opet kao prije 50. godina."

Ispred franjevačke crkve

Pred franjevačkom crkvom bio je prekrasan oltar koji su uredili oci franjevci. Katedrala i franjevačka crkva! Ova procesija očitovala je kako je važna povezanost ove dvije centralne crkve u služenju našim vjernicima.

I policiji svaka čast

Ne na posljednjem mjestu treba istaći izuzetno savjesnu službu kako saobraćajne policije, tako i službu bezbjednosti koji su besprijeekorno obavili svoj posao i omogućili da se bez ijednog, pa čak i verbalnog delikta, odvija ova tako divna procesija.

U procesiji je službeno sudjelovala delegacija građske samouprave na čelu s dopredsjednicom grada, gospođom Stankom Kujundžić.

Jeka koja traje

Sada se gradom kao jeka zvona isprepliće dojmljivost ove proslave, pohvala onih koji su sudjelovali i želja onih kojih nisu mogli doći da dogodine svakako sudjeluju u tijelovskoj procesiji.

Bio je to doista dan što ga učini Gospodin sebi na slavu, a nama na radost. Samo on je mogao učiniti to: okupiti u miru ljude raznih jezika i svjetonazora u jedinstveno klanjanje Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu. I sve s jednom željom: za mir i blagoslov našem gradu i bolje i ljepše sutra u civilizaciji ljubavi svijetu.

/A.K. i A.A./

Latica dovoljno za sve

DUHOVNOST POMIRENJA

Ovom našem vremenu, koje je obilježeno nasiljem, tlačenjem i žrtvama, Bog također ima što reći, a to je: "i tlačitelj i žrtva su pozvani na proces pomirenja", tj. pozvani su da iziđu iz sebe (dakle i žrtva) i da uđu u Božje planove. Bog tu poruku nudi u primjeru koji apostol Pavao navodi: "Bog je u Kristu sa sobom svijet pomirio, ne ubrajajući im njihovih opačina i polažući u nas Riječ pomirenja" (2 Kor 5,19). Bog, dakle, nudi iscjeliteljsko djelo i žrtvi koja trpi, kao i samom tlačitelju - počinitelju nasilja i to u vidu Misterija krvi Kristove, križa Kristova i pokajanja na koje čovjeka potiče.

Program pomirenja je sadržan u cjelokupnom životu Crkve pod vidom pokore, zadovoljštine i euharistije, a posebno je istaknut u duhovnosti "ZAJEDNICE KRVI KRISTOVE" koja želi poslužiti dubljem upoznavanju Misterija krvi Kristove i primijeniti u životu sa ciljem pomirenja.

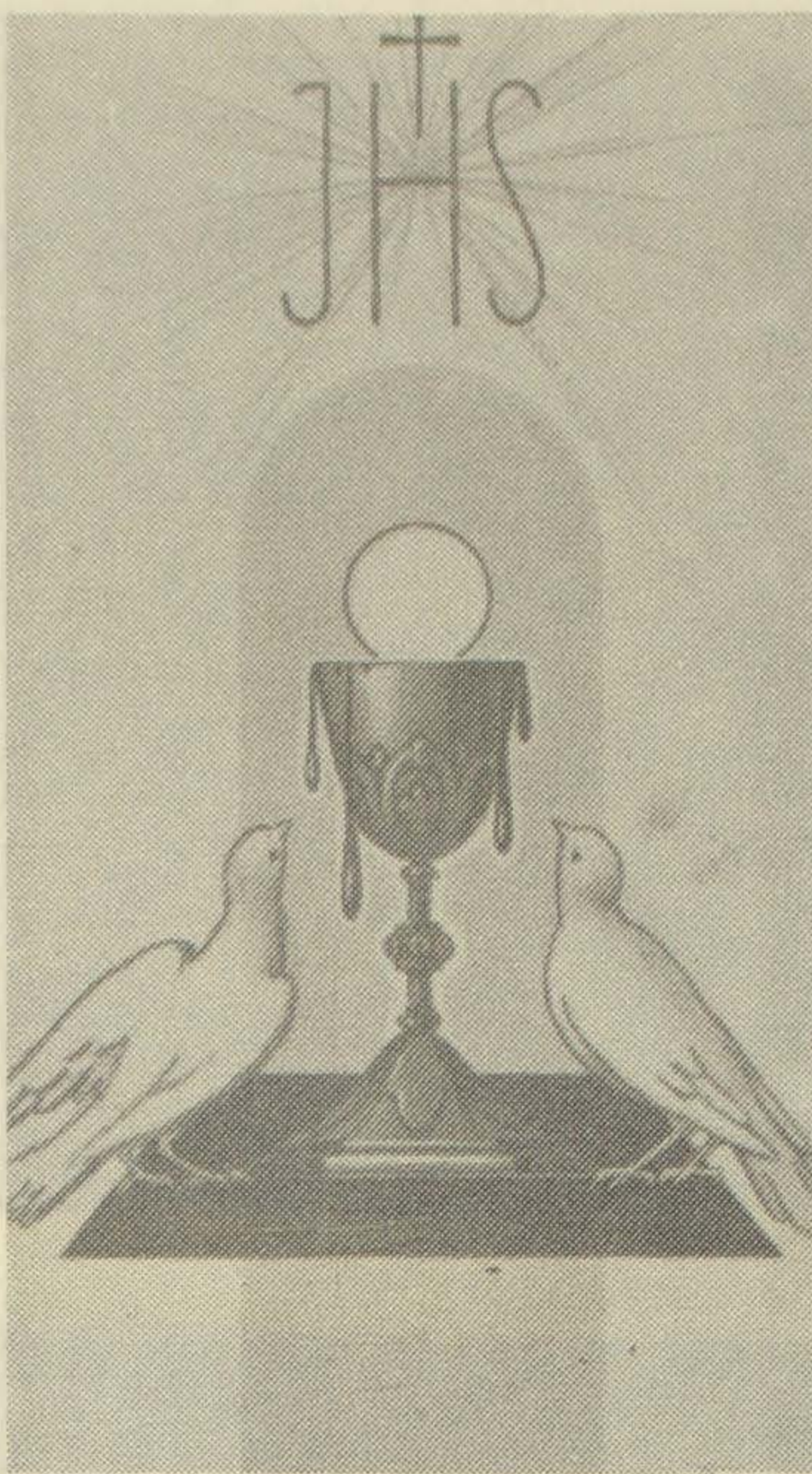
Duhovni profil Zajednice krvi Kristove sadržan je u evanđeoskim riječima: "Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje" (Iv 15,13). Kao što je Isus pokazao svoju ljubav prolijevajući svoju krv, "tako i mi, vođeni Duhom Svetim, zalažemo se u ljubavi sve do darivanja našeg života za Boga i bližnje" (citat iz statuta Zajednice krvi Kristove). Osnivač je rimski svećenik Gašpar del Bufalo, koji je bio veliki štovatelj krvi Kristove i kao pučki misionar djelovao u raznim sredinama gdje je vladalo nasilje i razni oblici svetogrđa. Pozivajući na štovanje krvi Kristove i na zadovoljštinu, on je otvorio vrata "Duhovnosti pomirenja", koja je aktualna i u naše vrijeme i u našim prostorima - jer samo u ranama Kristovim i Njegovoj prolijenoj krvi nalazimo utjehu i poticaj na iscjeliteljsko djelovanje u službi pomirenja među ljudima.

Ovaj kratki članak želi biti "prva vijest" u povodu izlaska malog molitvenika "Krv Kristova, spasi nas" na mađarskom jeziku i nastupu misionara krvi Kristove u pojedinim župama naše biskupije.

Misionari krvi Kristove i sestre klanjateljice krvi Kristove su širitelji ove pobožnosti i ove "duhovne škole" koja promiče u Crkvi štovanje krvi Kristove i "duhovnosti pomirenja" kroz praksu ove pobožnosti: uzimaju se litanije krvi Kristove i biblijski tekstovi o krvi Kristovoj (napr. 1 Pt 1,19 ; Mt 26,27-28 ; Otk 5,9-10) kao program molitve, žrtve i rada na procesu POMIRENJA I OBRAĆENJA.

"Slaveći predragocjenu krv, želimo je sakupljati u svakoj boli na koju naidemo da bi je prinijeli Ocu za otkupljenje svijeta. Želimo se tako pripremati da bismo mogli dati i svoju vlastitu krv, tj. svoj život na slavu Oca i za spasenje svijeta. (citat iz molitvenika krvi Kristove)

Antun Kopilović

Uvrštavamo ovaj tekst i cijenjene čitatelje upoznajemo sa štovanjem krvi Kristove kroz mjesec srpanj (jul). Ujedno čitateljima dajemo obavijest da je molitvenik "Krv Kristova spasi nas" na hrvatskom jeziku već prisutan u našoj biskupiji (oko 300 komada). Njime su se poslužili članovi Fatimskog apostolata za davanje zadovoljštine po nakani Gospe Fatimske. Ovdje napominjemo da taj molitvenik potječe od Zajednice krvi Kristove i služi za "molitveni sat". Za detaljne informacije možete se javiti na adresu: Ante Kopilović, Bačka Palanka, tel. (021) 740-468. Tamo možete naručiti još molitvenika.

Andrija Anišić

*****

Mora se ljudima reći kakvom su cijenom otkupljene duše. Mora im se protumačiti kako ih krv Kristova čisti i kako ih ona posvećuje po sakramentima. Da bi se ljudi probudili iz današnje bezosjećajnosti mora ih se podsjetiti da se ova krv žrtvuje svaki dan na oltarima i da joj se treba klanjati i prikazivati ju u naknadu za grijeh i nezahvalnosti koje joj se nanose.

Svećenik Gašpar del Bufalo

*****

**Tisuću puta hvaljena budi,
nevina Krv besmrtnog Boga!
Tisuću puta slavljena budi,
presveta Krv Isusa moga!**

**Tisuću puta hvaljena budi,
prečista Krv okrepo žednih!
Tisuću puta hvaljena budi,
Ti vrelo spasa grešnika bijednih!**

**O čista Krv, očisti duše,
od rana grijeha, patnji i jada!
O krvi Spasa, izvoru sreće,
Ti si sva naša snaga i nada!**

BAJSKI RAZGOVORI

I ove godine održani su Bajski razgovori na temu "Bunjevci danas". Ove razgovore svake godine organizira Bajska bunjevačka katolička čitaonica a uvijek se održavaju na proštenje u franjevačkoj crkvi u Baji koja je posvećena Svetom Antunu Padovanskom.

Razgovori su održani 10. i 11. lipnja. U nedjelju prije podne održana je svečana sv. misa na hrvatskom jeziku koju su koncelebrirali msgr. Vladimir Stanković, predstojnik inozemne pastve HBK i fra Ivo Alilović, franjevac iz Bosne koji djeluje kao dušobrižnik za Hrvate u Baji i okolici. Misi su bili nazočni svi sudionici Razgovora. Misno slavlje uzveličao je Hrvatski crkveni zbor iz Budimpešte.

Na ovogodišnjim Razgovorima sudjelovali su pored Bunjevaca iz Bačke, iz njenog vojvođanskog i mađarskog dijela, Bunjevci iz drugih krajeva u kojima žive i to iz Ličko - senjske, Primorsko - gorenjske, Virovitičko - podravske i Splitsko - dalmatinske županije u Republici Hrvatskoj.

Sudionici su opisali prilike u kojima žive danas i povijesna zbivanja koja su imala značenja na njihov današnji položaj. Na skupu je bilo nazočno i više visokih dužnosnika i uglednih ljudi iz političkog i kulturnog života Republike Hrvatske kao i iz Republike Mađarske.

Na kraju Razgovora donešena je "**Deklaracija o hrvatstvu Bunjevaca**" u kojoj se, između ostalog, ističe da je "...naše uže rodovsko ime Bunjevac, ... da smo Hrvati staroga roda, istog rodovskog podrijetla kao i Hrvati koji žive u Lici, Hrvatskom primorju i Dalmaciji, koji također uz hrvatsku etničku pripadnost ističu i pripadnost bunjevačkom rodu".

Na Razgovorima je prikazan dokumentarni film g. Rajka Ljubića o biskupu Ivanu Antunoviću.

Razgovori su održani u zgradi Bajske bunjevačke katoličke čitaonice. Ovu čitaonicu osnovao je 1910. godine biskup Lajčo Budanović, koji je tada bio kapelan u Baji (u "velikoj crkvi"). Čitaonica duže vrijeme nije radila pošto je od vlasti bila ukinuta, a zgrada oduzeta. Čitaonica je 1988. godine kao institucija obnovljena, a zgrada je vraćena prošle godine.

/A.S./

KUD "BUNJEVAČKO KOLO" POSTAJE HRVATSKI KULTURNI CENTAR

U nedjelju 18.06.1995. godine s početkom u 18 sati, u svojim prostorijama (Subotica, Preradovićeve 4) KUD "Bunjevačko kolo" održalo je godišnju i izbornu skupštinu.

Poslije izbora skupštinskih tijela predsjednik Bela Ivković podnio je izvještaj o radu Društva.

Posebna točka dnevnog reda bila je usvajanje promjena Statuta. Te su promjene prihvaćene većinom glasova i "Bunjevačko kolo" tako postaje Hrvatski kulturni centar. Ove promjene su nužne jer rad KUD-a "Bunjevačko kolo" prelazi granice uobičajenog rada ostalih kulturno-umjetničkih društava, obrazložio je podpredsjednik Lazo Vojnić Hajduk.

Hrvatski kulturni centar "Bunjevačko kolo" želi postati inicijator i organizator svih djelatnosti na području izdavaštva, naučnog i istraživačkog rada naše povijesti i kulturne baštine i suvremenog umjetničkog stvaralaštva svih vrsta. To jest, želi biti pravi centar svega kulturnog zbivanja.

Na kraju je izabrano novo Predsjedništvo u sastavu: Bela

Ivković, Lazo Vojnić Hajduk, Josip Anišić, Vojislav Sekelj, Grgo Kujundžić, Josip Ivanković, Marinko Vidaković, Ana Kopunović, Josip Kujundžić, Franjo Vujkov, Kalo Crnković, Marija Sekulić. Roditelji djece u folklornim grupama izabrali su Ivana Crnkovića za svog predstavnika u Predsjedništvu. Na svojoj prvoj sjednici Predsjedništvo će izabrati predsjednika. /B.G./

IZVANREDNA SKUPŠTINA INSTITUTA "IVAN ANTUNOVIĆ"

U prostorijama Katoličkog kruga u Subotici, 06. lipnja 1995. godine održana je izvanredna skupština Instituta "Ivan Antunović". Na dnevnom redu bio je izbor novih članova, donošenje izmjenjenog i dopunjenog Statuta Instituta, zatim izbor novih Odjela, te donošenje Poslovnika o radu organa Instituta i Pravilnika o radu odjela Instituta.

Skupština je izabrala 7 novih članova. Nakon pretresa i rasprave usvojen je novi Statut Instituta. Postojećim odjelima pridodano je još osam novih, tako da Institut nastavlja rad u devet odjela. Navodimo nazive odjela i imena njihovih pročelnika:

1. Bunjevačko-šokačka knjižnica "Ivan Kujundžić" - **Bela Gabrić**
2. Arhivski odjel "Lajčo Budanović" - **Stjepan Beretić**
3. Etnografski odjel "Blaško Rajić" - **Grgo Kujundžić**
4. Odjel za književnost "Miroljub" - **Jašo Šimić**
5. Glazbeni odjel "Dr Josip Andrić" - **Stipan Jaramazović**
6. Odjel likovne umjetnosti - **Jozefa Skenderović**
7. Istraživački odjel - **Josip Ivanović**
8. Izdavački odjel - **Andrija Anišić**
9. Ekonomski odjel - **Josip Ivanković**

Sve je ovo bilo nužno učiniti kako bi ova, tako značajna crkvena i kulturno-narodna ustanova mogla djelotvorno raditi.

A.

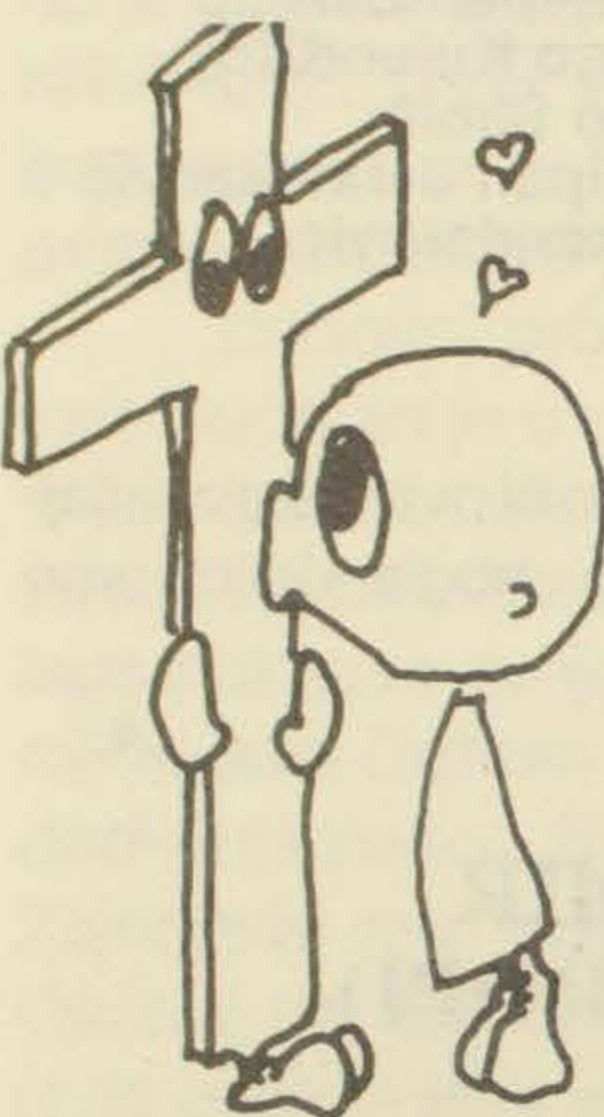
MJUZIKL ZA MIR (SUBOTICA U EUROPI)

Povodom pedesetogodišnjice postojanja "Ujedinjenih Nacija" u našem gradu je 10. lipnja u gradskoj sinagogi prikazan "Peace Child Musical". Ovaj mjuzikl, čiji je pokrovitelj bio predsjednik SRJ Zoran Lilić, napisali su naši mladi sugrađani iz organizacije "United games" (pri OUN). Subotica je postala njen član u travnju ove godine. Članovi te organizacije su 7 evropskih gradova, u kojima se također (istovremeno) održavao mjuzikl. Nacrt za predstavu su napravili mladi pokazujući njime probleme kako ih oni sami vide. Nakon višemjesečnog napornog rada, grupa od 130 amatera: pjevača, plesača i glumaca izašla je na scenu sinagoge. Pozdravni govor gradonačelnika Jozsefa Kasze počeo je riječima: "Dobro veče, Republiko! Dobro veče, Evropo! Mi, Subotičani smo rođeni za mir, toleranciju i ljubav". Upravo ti motivi su suština i ideja mjuzikla. Iako su učesnici bili amateri, pokazali su da znaju kako zajednički dati svoj glas za mir i ljepšu budućnost. Mjuzikl, koji je trajao skoro dva sata, direktno je prenosila Televizija Novi Sad tako da je milijunsko gledalište moglo vidjeti kako mladi Subotičani pjevaju "Dajte šanse miru!" Mladima iz KUD-ova "Bunjevačko kolo", "Mladost" i "Népkör", Muzičke škole, gimnazije i dr., pomogli su mnogi: tekstopisci Lovas Ildiko, Lazar Merković, režiser Vicsek Károly, zatim pomoćnik režisera i kostimograf Vesna Tovstonogov, muzičari Verebes Ernő i David Gordan, koreograf Mira Tikvicki i Lackó Illés, korepetitor Balázs Piri István i scenograf Hupkó István. /V. Ivanković/

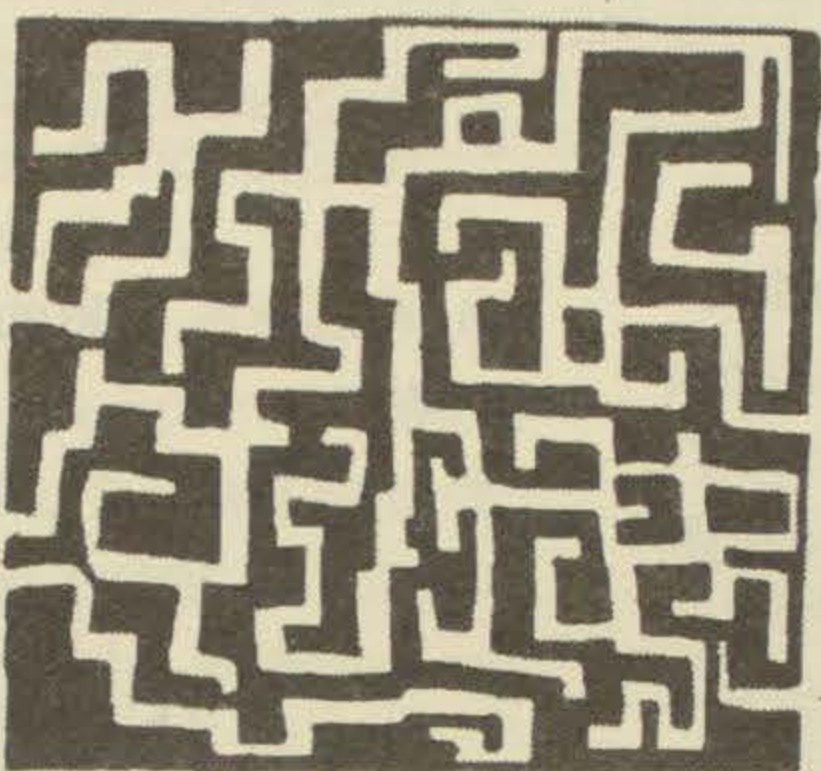
Uredila: K. Čeliković

I NA KRAJU IMA JEDAN POČETAK

Stigli smo na kraj školske i vjeronaučne godine, ali to ujedno znači i novi početak. U čemu? Pitanje vrlo lako. Za vrijeme škole mnogi su bili zauzeti učenjem i obavezama oko škole, a sad se napokon mogu okrenuti Bogu, prijatelju koji uvijek čeka. Zato, nemojte se uspavati već pripremite srce za Isusa. On vas čeka svaki dan, a ne samo u nedjelju. I u toku tjedna potrebni su ministranti, čitači, pjevači. Za svakog je u euharistijskom slavlju Bog napravio mjesto.

Pomozite djevojčici naći put do crkve

A
B
C

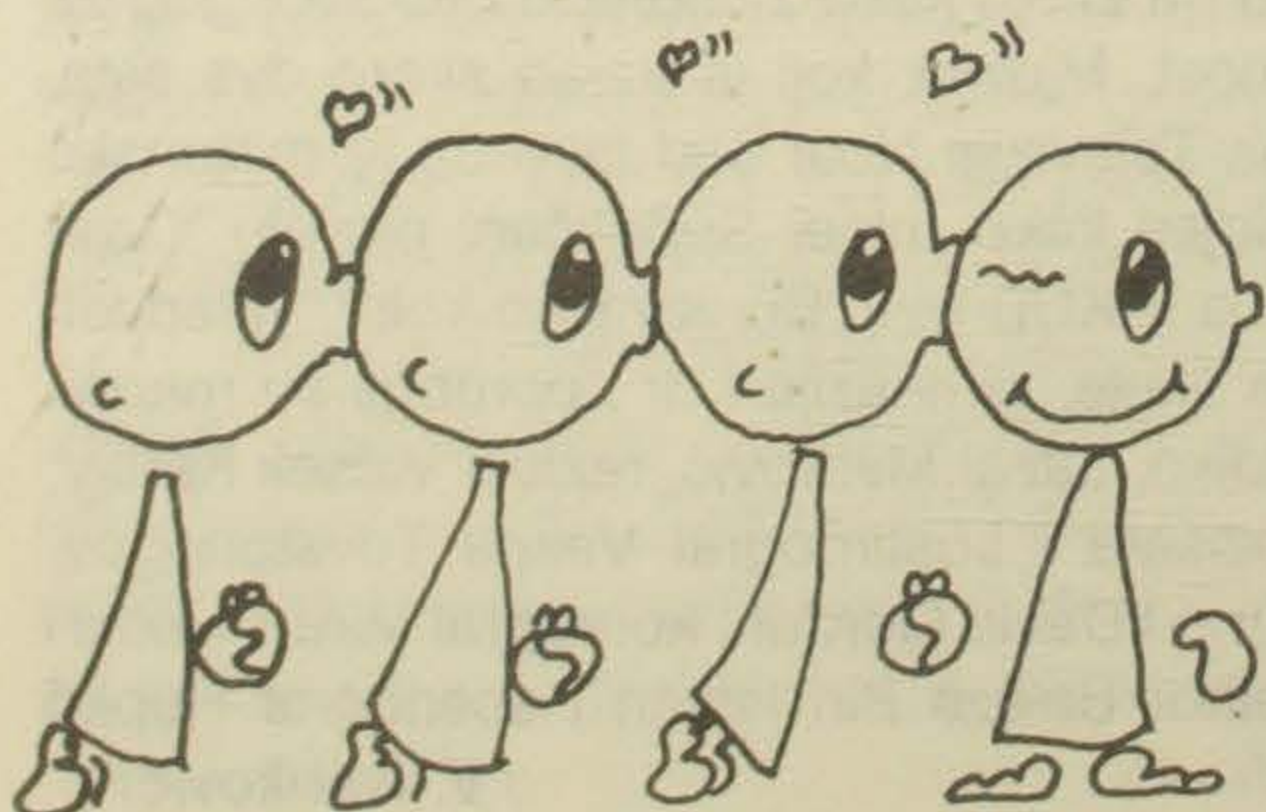
MALO SE ŠALIMO

MATEMATIKA

- Kako se pravilno kaže: Tri puta tri JESU šest ili tri puta tri SU šest?
- Ja mislim da se kaže: Tri puta tri SU šest.
- E nisu, nego DEVET!

ISTO KAO PROŠLE GODINE?

- Sine, zar je moguće da ćeš i ove godine ponavljati razred?
- Ali, tata, nastavnici su isti koji su bili prošle godine!

Dragi moji, ljeto je pred vama. Sigurno ćete upoznati mnoge vršnjake, imati lijepe uspomene, a možda i poučna iskustva. Podijelite to sa Zvončićima i Zvončicama! POSTANITE "ZVONIKOV" NOVINAR! Pišite nam o svemu što ste doživjeli, a mi ćemo vaše radove objaviti na vašim stranicama.

Zanimljiva dopisnica stigla je od Marije iz Bajmoka. Pogledajte!

Iz medicine SRETNICI KOJI ĆE IĆI NA MORE

Oni moraju paziti da ne postanu nesretnici, a to će se dogoditi ako se odmah prvog dana, kada stignu, bijeli kao sir, prepuste vrelim sunčanim zrakama.

Koža će im pocrvenjeti, postati vruća i osjetljiva, mogu se pojaviti i mjehuri. Tada za njih neće biti ni odmora ni spavanja.

Zato: polako navikavajte kožu na sunce. Prvog dana sunčajte se 10-15 minuta, svakog dana produžite vrijeme sunčanja oko pola sata. Kožu namažite zaštitnim sredstvima, uljem.

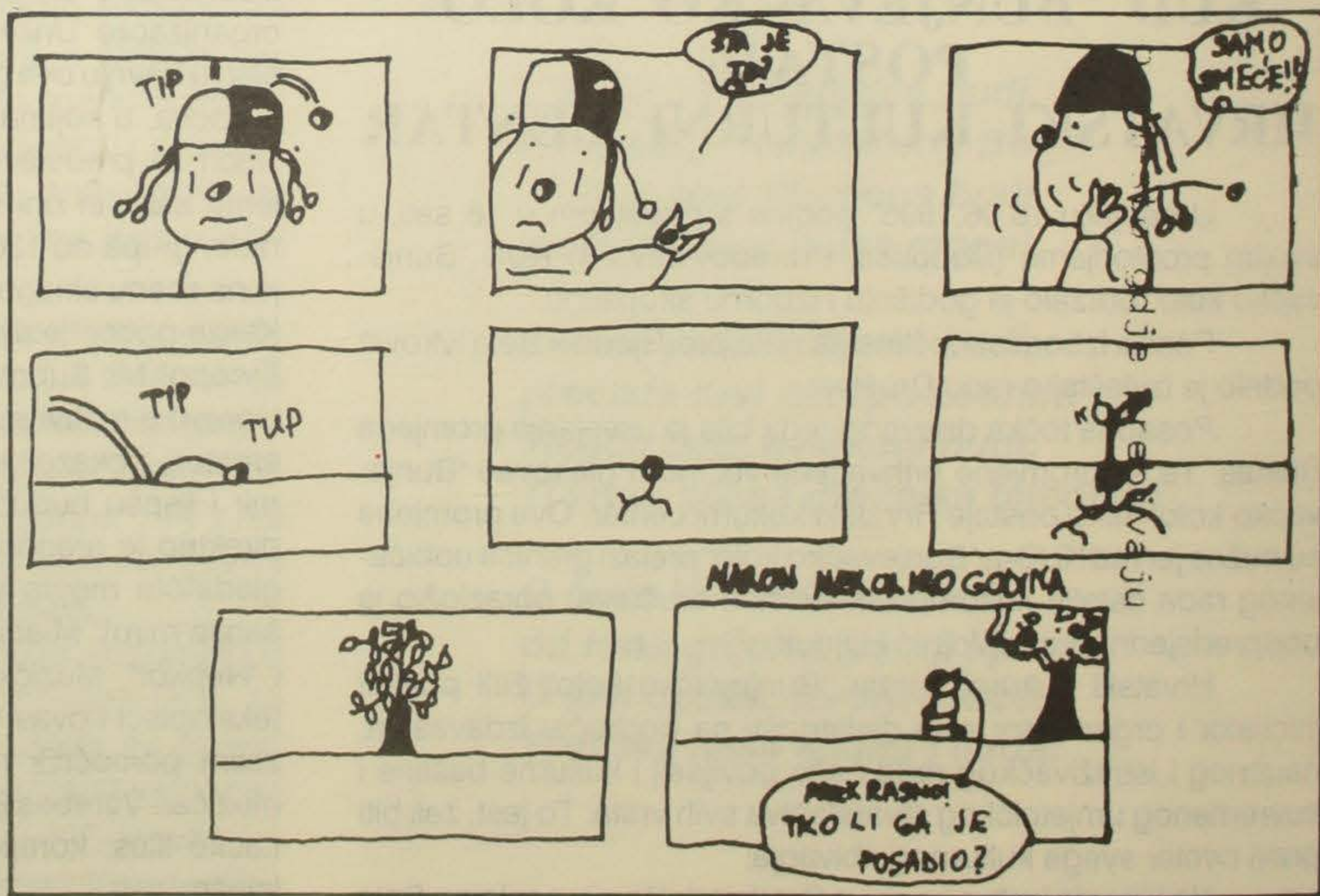
Plavokosi i crvenokosi trebaju biti oprezniji jer njihova je koža osjetljivija nego koža crnokosih i tamnopusih. Ipak, oprez! liječnici kažu da mnogo sunčanja škodi!

/MAK/

Marijino pisamce
Poštovana redakcijo!

Hvala Vam za novi zvon našega "Zvonika", a posebno za "Dječju stranu" koju redovito čitam. Najljepše želje za Vaš dalji rad želi

Marija iz Bajmoka

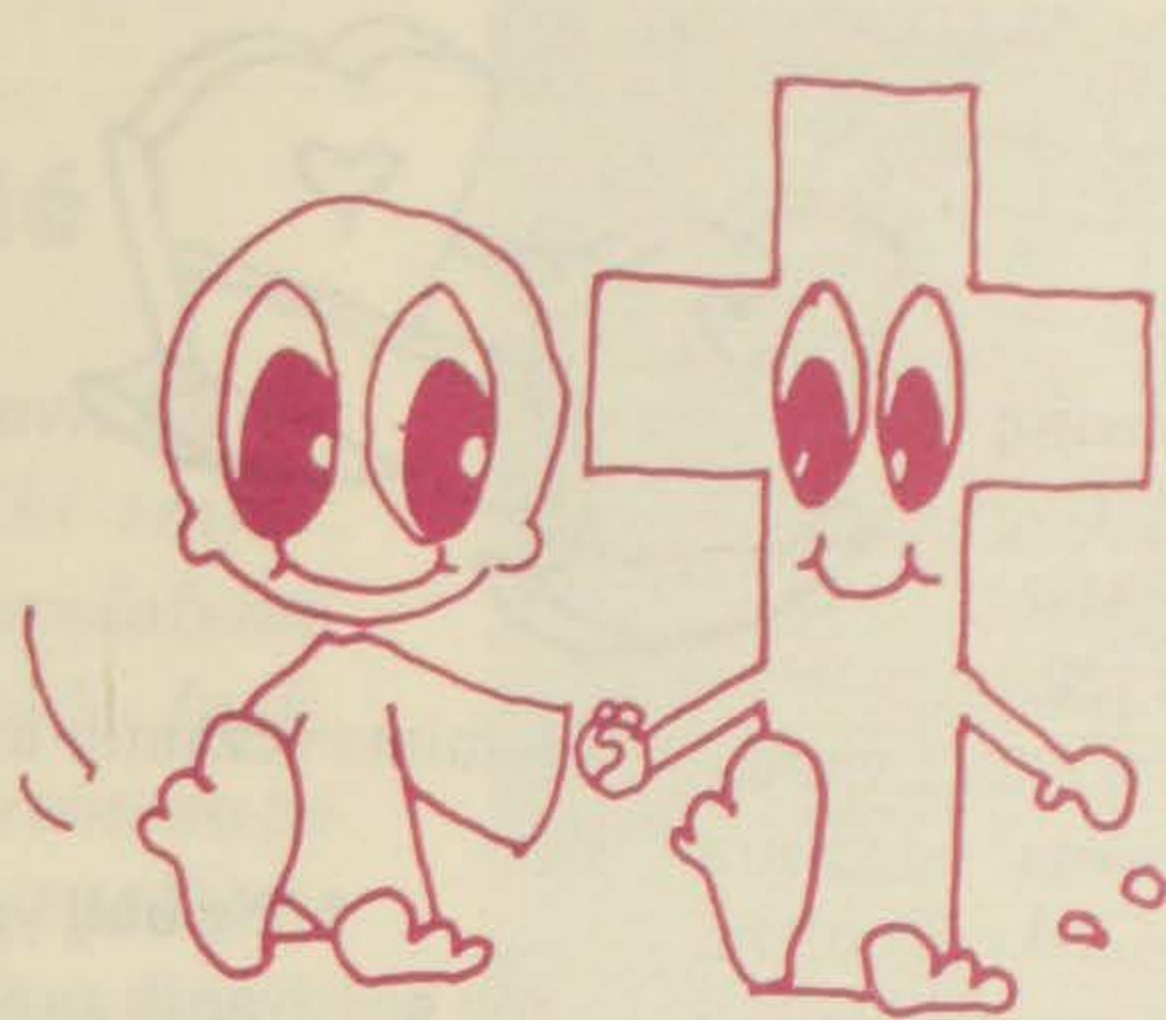

ZRNCA KOJA URIJEDI NIZATI

Svoj dan počinjemo tako da nastojimo vidjeti Krista kroz Kruh, a onda ga nastavljam gledati pod prilikama razdrih i ranjenih tijela svoje braće.

Majka Terezija

Vaša pisma

**Poštovano
Uredništvo!**

Svi smo čekali 28. svibanj, "Zlatnu harfu" i dočekali je. Bilo je jako lijepo samo nas je malo omela kiša. Mnogi su bili nestrpljivi i pričali cijelo vrijeme. Mislim da, ako je netko došao pokazati što zna, onda treba i druge strpljivo saslušati. Poslije "Zlatne harfe" bilo je izvlačenje sretnih do bitnika u nagradnoj igri "Zvonika". Ja sam bio jedan od dobitnika. Dobio sam nogometnu loptu i bio sam jako sretan. Svima sam je pokazivao, ali lopta nije bila napumpana. Sutradan smo je mama i ja napumpali i lopta se raspala. Plakao sam jer sam bio sretan samo jedan dan. Zato Vam savjetujem, ako ubuduće dajete loptu, da je sponzor sam napumpa. Ja ću i dalje sudjelovati u nagradnoj igri i možda biti bolje sreće.

Inače sam redovan ministrant i pjevač u našem malom zboru, kao i moja sestra. Ove godine sam bio prvopričesnik. Moja sestra Veronika i ja redovito čitamo molitve vjernika. U slobodno vrijeme pjevamo i sviramo na sintisajzeru. Spremamo mali program za našu dragu tetu časnu sestru Blaženku koja će uskoro doći na godišnji odmor. Veoma lijepo znam otpjevati "Podvikuje Bunjevačka vila".

Srdačno Vas pozdravljam i želim svoj djeci prijatan raspust.

Vlatko Vizin, Kelebija

Dragi Vlatko,

Najprije zahvaljujemo na tako lijepom i opširnom pismu. Žao nam je što se i tebi desila nevolja s loptom koju, na žalost, mnoga djecaju imaju. Naime, sponzor je kupio loptu tamo gdje je i svi kupuju i nije mogao znati da će se upravo s tom loptom desiti to što se desilo. Po-trudit ćemo se da svaka lopta bude napumpana, ali takva je kvaliteta današnjih lopti. Uredništvo je ipak zadovoljno što može darivati djecu, bez obzira na ovakve propuste za koje ne može nitko biti optužen do proizvođača.

Radujemo se što ste ti i tvoja sestra aktivni u vašoj župi jer to obogaćuje vaš

vjernički život. Naročito je važno da vi - djeca, budete spremni pomagati svećeniku u njegovom poslu. I preko školskog raspusta dođite u crkvu jer Isus nikada ne ide na odmor. On vas sve čeka i raduje vam se. Bliskost, koju ste stekli svojim sudjelovanjem u sv. misi s Isusom, urodit će mnogim lijepim plodovima. Tako će i drugi vidjeti da ste vi dobra i pobožna djeca, a to je Bogu najljepši poklon. Samo tako nastavite. Pišite nam kako ste proveli svoj školski raspust.

Bač, 23.05. 1995.

DRAGO UREDNIŠTVO "ZVONIKA"

Moja kćerkica Sylvia ide u I razred osnovne škole u Baču i oduševljena je vašim i našim listom "Zvonik". Voli gledati dječju stranicu, čak je naučila čitati i latinicu pa štošta i sama pročita. Likovni prilozi su joj također interesantni a posebno nagradna igra. Trudi se da sama nađe rješenja ili traži pomoć i pri tom nešto i nauči. Čak je sama i ispisala kupon latinicom (s obzirom da su u školi najprije počeli učiti pisati ćirilicu).

Zahvaljujemo vam što ste zainteresirali naše najmlađe za vjerski list. Puno uspjeha u daljnjem radu uz Božji blagoslov želi Vam

Elizabeta

* * * *

*Na dječjim stranicama
korišteni su crteži Mariarose
Guerrini.*

* * * *

Što vrijedi ako na stol Kristov stavljáš kalež od suhoga zlata, a On sam - Krist - umire od gladi? Namirite najprije njegove potrebe, pa s onim što pretekne po miloj volji resite i njegov stol. Vi mu naprotiv pružate čašu osuhoga zlata a ne date mu čašu hladne vode. Dosljedno, dok redite kuću Božju, pazite da ne zanemarite potrebnoga brata: on je mnogo dragocjeniji hram Božji no ijedna zidana kuća.

Sv. Ivan Zlatousti

* * * * *

DRAGE ZVONČICE I DRAGI ZVONČIĆI!

Završena je još jedna nagradna igra. Točan odgovor na postavljeno pitanje je: 7 (sedam) darova Duha Svetoga. Stiglo je oko 150 točnih odgovora, od toga tri su bila netočna. Pažljivije čitajte ove stranice i sigurno ćete naći odgovor na postavljeno pitanje.

U nedjelju, 25. lipnja u župi Marije Majke Crkve u Aleksandrovu izvučeni su ovi dobitnici:

- 1. Veronika Vizin, Kelebija** - srebrni lančić s križićem
- 2. Ladislav Budinčević, Sombor** - godišnja pretplata na "Zvonik"
- 3. Kristijan Kalman, Bač** - knjiga i kazeta Đorđa Balaševića
- 4. Josip Balažević, Subotica** - školska torba
- 5. Josip Poljaković, Subotica** - knjiga o bratu Rogeru

NAGRADNA IGRA

Svoje odgovore šalžite isključivo na kuponima "Zvonika", najkasnije do 21. VII ove godine. Slijedeće izvlačenje će biti 23. srpnja (jula) u crkvi u Tavankutu. Dopisnice šalžite na adresu: Uredništvo "Zvonika", Ivana Milutinovića 52, Subotica.

KUPON ZVONIKA br. 9

Kako se zove svetac čiji smo 800. rodendan proslavili 13.06. ove godine?

Odgovor: _____

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

"ZAKON" PROTIV EVANĐELJA ŽIVOTA

Cijela katolička javnost raduje se najnovijoj enciklici Ivana Pavla II. "Evandjelje života". Ova enciklika još je jednom istaknula dostojanstvo, vrijednost i dobro ljudskoga života. Cijelim tekstom enciklike prevladava etički imperativ razuma i vjere - "ne ubij nevinoga". Samim tim, "Evandjelje života" odgovara u prvom redu na današnji dvostruki demografski problem, koji je u isto vrijeme sociološki, psihološki, gospodarski i politički, tj. na pitanje abortusa i eutanazije. U središte "Evandjelja života" stavljena je obitelj od koje se očekuje "kulturni preokret" ne više prema danas svevladajućoj smrti, nego prema životu i za život. U središte se postavlja i žena, kojoj se svjetuje "kulturni preokret" u feminizam novoga tipa, obnovljenoga pojma majke i odgojiteljice.

Propisi među najliberalnijima na svijetu

Nasuprot, ili bolje reći, protiv evandjelja života, protiv kulture života donešen je 12.05. 1995. godine (saznajem iz Subotičkih novina br. 25/95., str. 8) Zakon Republike Srbije o prekidu trudnoće u zdravstvenoj ustanovi. Ovaj Zakon je, po mišljenju domaćih "stručnjaka", pojednostavio proceduru kod prekida rane trudnoće. Po novom Zakonu namjerni pobačaj može se izvršiti do navršene desete nedjelje trudnoće, a izuzetno može se prekid trudnoće izvršiti i nakon navršenog desetog tjedna trudnoće kada se na osnovu medicinskih indikacija utvrdi da se na drugi način "ne može spasiti život majke". Posebna novina ovog Zakona je: "Dozvoljava se prekid trudnoće već od 16. godine, a pri tome se ne traže posebni uslovi". "Djevojka" starija od 16 godina može prekinuti trudnoću i bez suglasnosti i znanja roditelja, jer "dugogodišnje iskustvo ginekološke prakse" govori da je većina trudnoća maloljetnica neželjena, a "pobačaj, zbog okolnosti i životne dobi, jedino rešenje". Posebna "Pohvala" ovom Zakonu izrečena je riječima: "Propisi iz ove oblasti ostali su takvi da se i dalje mogu smatrati među najliberalnijima na svetu".

Kako u ovoj zbilji živjeti "Evandjelje života"?

Zaista je "novi" Zakon o prekidu trudnoće u našoj sredini otvorio širom vrata "kulturi smrti" čiji se zadah već odavno osjeća. U sjeni ovog Zakona i dalje ćemo čitati natpis, istaknut na vidnom mjestu na prvom katu subotičke bolnice, "Zakazivanje za veštački prekid trudnoće...". I dalje ćemo kukati nad nagomilanim demografskim problemom, jer prosjek starosti stanovništva stalno raste. I dalje će "natalitet Albanaca" zadavati brige. A problemi maloljetnika i maloljetnica bit će sve veći, jer ih ne učimo poštivanju života, nego preziru života nudeći im "liberalan život" (čitaj: odobravanje predbračnih spolnih odnosa) koji ne usređuje, nego vodi u propast.

Smiju li ipak kršćani biti mirne savjesti služeći se blagodatima ovog Zakona?! Ovo što iznosim u nastavku (prema članku Ivana Fučeka: Etička parenjeza u "Evandelju života", Obnovljeni život br. 3-4/1995., str. 397 - 411) daje upute kako da se postavi čovjek-kršćanin pred nekim moralnim problemima vezanim uz život.

* "Ne ubij", ne izgleda li zaista danas jedna od najmanje poštivanih zapovijedi?

- Toliko ubojstava u svijetu. Među njima 40 do 50 milijuna pobačaja. Želi se opravdati razloge istim postupcima.

Teologija stvaranja govori: "Bog se objavljuje kao apsolutni Gospodar čovjeka stvorena na svoju sliku i priliku. Ta je zapovijed preuzeta i dovedena do svoje punine u Novom zakonu, i ostaje kao neminovan uvjet da se uzmogne "ući u vječni život". Ustvari, nepovredivost čovjekova nevinog života moralna je istina koju izravno naučava Sveto pismo, trajno drži Predaja Crkve i jednoglasno predlaže njezino Učiteljstvo. Stoga Papa u "Evandelju života" svečano izjavljuje: "Potvrđujem da je izravno i hotimično ubojstvo nevinog ljudskog bića uvijek teško nemoralno djelo".

* Pobačaj je u svakom slučaju ubojstvo?

- Među svim zločinima koje čovjek može učiniti protiv života, namjerni pobačaj očituje oznake koje ga čine osobito teškim i žalosnim. Drugi vatikanski koncil definira ga zajedno s čedomorstvom "strašnim zločinom". Riječ je o ubojstvu. Onaj koji je uništen jest ljudsko biće koje ulazi u život; hoće se reći, ono je u apsolutnom smislu toliko nevino da se nevinije uopće ne može zamisliti.

(Nastavit će se)

Priredio: Andrija Anišić

HAJDE DA SE UPOZNAMO

Vesna Ivanković

Suvremena, mlada djevojka, završila III razred gimnazije, društveno-jezički smjer. Uvijek vesela i nasmijana, dobro raspoložena. Plijeni jednostavnošću ali i originalnošću. Ipak, ona je angažirana vjernica koja ima vremena za molitvu, za slušanje drugih, aktivna je u Djelu Marijinu. Piše poeziju, pomalo glumi, putuje.

Opširnije u razgovoru s njom

Vesna s majkom i bratom

*****

Vesna, potičeš iz brojne obitelji. Opiši nam svoju obitelj.

- Mnogi se zaprepaste kad čuju da nas je sedmero u obitelji. Živjeti u tako velikoj obitelji za mene znači pravu sreću. Meni je super i znam da bih i ja voljela imati više djece. Zašto? Zato što imaš veću podršku i uvijek je netko tu tko će te slušati i koga ćeš ti slušati. Najljepša su okupljanja za rođendane ili velike blagdane. Sad, kad se pomalo razilazimo (brat mi je u vojsci, jedna sestra se udala, a druga se osamostalila), pozivamo i prijatelje jer je zaista neobično vidjeti četvoro ili petoro ljudi za stolom. No, moja obitelj se širi - moja sestra Ljilja ima kćerkicu Barbaru koja nam je svima ljubimica. Nisam nikad primijetila da je mami i tati teško što imaju petoro djece.

S kim se družiš i kuda izlaziš?

- Imam puno drugarica i drugova i uglavnom s njima provodim vrijeme. Idemo na žurke (ako netko slavi rođendan ili se skupi dovoljno novca) ili odemo do grada. Ne volim zagušljive, bučne diskoteke jer se tamo ne čuju ni vlastite misli. Ipak, kod kuće muziku slušam dosta glasno jer se muzika koju slušam mora glasno slušati (rok, džez). Možda će nekom to biti čudno, ali puno puta sam zadovoljna ako večer provedem na klupi pored fontane sa sladoledom ili kokicama u ruci. Možda sam malo neobično obučena za izlazak, ali dobro raspoložena.

Da, tvoje oblačenje je nekonvencionalno. Kakav je tvoj stav prema "krpicama" ili frizuri?

- Još odmalena sam imala pomalo "poseban" stil oblačenja, ponašanja, frizure. Moj izgled je ogledalo moje ličnosti. Ne plašim se biti drugačija od drugih, možda će netko reći našim žargonom "otkačena", jer "šablone" ne volim. One te ukalupe i tada izgubiš svoju individualnost i slobodu. Uostalom, Bog me voli imala ja dvije različite minduše ili samo jednu, zar ne?

- Tebe se može vidjeti zaista na različitim mjestima u crkvi. Dolaziš na molitvu, aktivna si u svojoj župi. Opiši nam kako ti vidiš svoje mjesto u Crkvi.

- Volim biti u crkvi. Volim moliti, čitati Božju riječ, ali isto tako volim kada je sve to malo nekonvencionalnije i slobodnije. Zbog toga sam svoje mjesto našla i na drugim mjestima u Crkvi: na primjer u molitvenoj zajednici "Betlehem" koja je više nego molitvena zajednica. Divno je slušati mlade kako mole i oduševljavaju se istim stvarima kao i ja. A prihvaćaju me takvu kakva jesam. Nedavno je na molitvu počela dolaziti djevojka koja je za molitvu saznala iz "Zvonika" i već se osjeća kao da je dugo s nama, a i mi kao da je dugo poznajemo.

Drugo mjesto, kuda odlazim, je grupa koja ima naziv "Mladi za ujedinjeni svijet", a ti su mladi ujedno dio fokolarijskog pokreta "Djelo Marijino" unutar Katoličke crkve. To su mladi koji su me očarali svojim idealima. Isusova misao o jedinstvu "DA SVI BUDU JEDNO" je prožela sve mlade ljude koji se okupljaju u vjeri da mogu izmijeniti svijet.

Nedavno si putovala u Italiju. Kojim povodom?

- Mladi su upravo tu vjeru pokazali u maju kada su organizirali GEN-FEST u Rimu, veliki festival na kojem je bilo prisutno preko 14000 mladih iz cijelog svijeta. Festival je imao naziv "Ujedinjeni svijet - pokažimo ga". Takvi susreti mi pomažu da vjerujem u jedinstvo čak i u ovoj našoj sredini u kojoj je to jedinstvo malo poljuljano. Naravno, prije festivala na kojem pjevamo, plešemo i slavimo pojedinačno uspjehe svih nas, svaka grupa daje svoj prilog ujedinjenom svijetu. Grupa mladih iz Subotice (ima nas desetak) je već više puta međusobnu ljubav ponudila drugima.

- Kako konkretno to izgleda?

Išli smo u staračke domove, u "Dom za vaspitno zapuštenu decu" i našu "Kolevku". Uvijek smo pripremili zabavni program sastavljen od pjesama, skečeva - nešto što amateri poput nas mogu pripremiti. Ali, nije to bitno kakva je kvaliteta već da smo te ljude razveselili i pokazali im ljubav koju smo i mi dobili. Uglavnom se svi dobro zabavljamo i pričanjem svojih iskustava svjedočimo Isusovu ljubav.

Mogu li se i drugi mladi uključiti u ovakav rad?

- Mi se sastajemo srijedom u 20 sati u župi sv. Jurja. Pričamo o svojim problemima i o tome kako ih riješiti na kršćanski način. Postali smo dobri prijatelji, ali svakako želimo još prijatelja. Željela bih da svatko produbi svoju vjeru na način kako njemu odgovara jer je to važno. Samo treba odabrati način.

Čime se još baviš?

- Neki pravi hobi i nemam, ali pomalo pišem pjesme kao skoro svi u mojoj obitelji, dopisujem se s prijateljima koje sam upoznala na susretima a to zahtijeva dosta vremena. Volim glumu. Koliko je to dobro, ne znam, ali bilo mi je divno na predstavi u kojoj sam imala ulogu. Bio je to mjuzikl "PEACE CHILD MUSICAL" u kojem je osnovna tema bila: mir i tolerancija. Mladi su oduševljeno glumili i mene je to ponijelo.

Imaš li neke planove u vezi s tim?

- Kad sam bila mala, htjela sam se "zaposliti" kao princeza ili revolucionarka. Zamisli ti to! Odrasla sam i znam da je to nerealno. Voljela bih jednom napraviti neku predstavu u kojoj ću moći pokazati što osjećam, ali zasad samo maštam. Neke jasne planove za budućnost nemam, ali željela bih se baviti teatro.

I na kraju, jesi li ti sretna osoba i što bi poručila svojim vršnjacima.

- Da, ja sam sretna. Ono što me čini sretnom je saznanje da u životu, koji nije samo lijep i lak, uvijek ima rješenja i da prava sreća dolazi od Boga i to onda kad ispuniš zadatak koji ti je On dao. Što da kažem mladima? Da traže nove sadržaje u životu, da se bave onima pored sebe i da im nikada ne smije biti dosadno. Neka pišu, čitaju, izlaze s društvom. Neka pišu za "Zvonik" da bi i drugi mogli podijeliti njihove brige ili radosti.

Za kraj želim reći da me Bog stvorio i On mora biti moj početak i kraj i da sam zbog toga presretna.

Hvala ti na iskrenosti i na razgovoru. Neka te Bog blagoslovi!

Razgovor vodila Katarina Čeliković

"KAD SI NA VRHUNCU, PRIPREMI SE NA SILAZAK!"

To je opće iskustvena i mudra preporuka za svakog čovjeka! No, da li ste znali da ta izreka potječe od Baltazara Gracian-a, isusovačkog učenjaka koji je živio u 17. stoljeću u Španjolskoj? Kao vojni kapelan i ispovjednik onih na visokim položajima, Gracian je imao prilike promatrati ljude od dostojanstva i zaključio da, koristeći vlastitu inteligenciju i obuzdavajući svoje emocije, svatko može zagospodariti situacijom i biti uspješan čovjek.

Tako je postavio 300 načela ili maksima da pouči svoje suvremenike o umijeću uspješnog ostvarivanja života.

Ova nedavno objavljena knjiga (132 str.) postala je pravi bestseller i veoma je korisna za današnje vrijeme kao što je bila i prije tri stoljeća!

Ovdje se navode samo neke od tih maksima:

1. Zadrži s odgovodom ono što je važno!

Biti previše otvoren nije ni korisno niti ukusno. Ne izjašnjavajući se neposredno, držite ljude u nagađanju. Jer, gdje je obazriva šutnja, tamo je oprezna razboritost i mudrost. Čim se izrazimo ili izlanemo, izjave stoje pod reflektorom kritike. Ako te izjave ispadnu loše, bit ćete dvostruko nesretni.

2. Upoznaj svoje najbolje kvalitete!

Upoznaj i njeguj svoje izvanredne darove i unapređuj ostale svoje obdarenosti! Svi ljudi mogli bi postići vrhunac svojih sposobnosti - samo kad bi znali čime se odlikuju.

3. Nikad ne preuveličavaj stvari!

Superlativi vrijeđaju istinu i bacaju sumnju na vašu moć rasuđivanja. Mudrac pokazuje suzdržljivost i rezerviranost i radije bi se zadovoljio manjim nego većim. Pretjerivanje u nečem je jedna vrsta laganja! To, pak, može potkopati vaš ugled i smisao za mudrost i dobar ukus!

4. Prilagođuj se okolnostima.

Ne troši snage nego li koliko je potrebno! Nemoj se razmetati svaki dan, jer ćeš prestati iznenađivati druge. Nešto novo još uvijek mora preostati! Osoba koja svaki dan pomalo razotkriva od toga, podržava očekivanja. Jer nitko nikad ne otkriva granice svojih mogućnosti.

5. Druži se s onima od kojih možeš učiti!

Neka ti prijatelji budu tvoji učitelji! Skladno uklopi korisno učenje sa ugodnim razgovorom. Uživaj u društvu ljudi od razuma, i nađi zadovoljstvo u slušanju što pametan govori. Što budeš rekao bit će nagrađeno s odobravanjem i što budeš čuo bit će ti pouka!

6. Ne budi dosadan!

Kratkoća je prijatna i pohvalna. Dobre stvari - ako su kratke - dvostruko su dobre. Loše - ako su kratke - nisu tako loše! Kratko reći znači - dobro reći!

7. Misli na loše dane dok ti je sreća još naklonjena!

Mudro je u ljeto osigurati se za zimu. I lakše je! Ukazivanje časti nije skupo i drugarstvo se obogaćuje!

Štiti prijatelja tvojih prijatelja kao što to čine zahvalni ljudi, jer ćeš jednog dana pravo vrednovati što sad izgleda kao nevažno!

8. Ne govori uvijek o sebi!

Moraš, naime, ili hvaliti se - a to je taština ili kuditi sebe - a to je ponižavanje. Uostalom, na taj način pokazuješ poimanje dobrog ukusa i postaješ neprijatan drugima!

9. Mudar čini prije, što lud kasnije!

Postoji samo jedan pravi put da se dođe do cilja: Što prije, to bolje! Inače ćeš morati uraditi u nevolji ono što si mogao sa zadovoljstvom.

Mudar se laća odmah onoga - što prije ili kasnije mora učiniti, - i radi to s uživanjem podižući cijenu svog ugleda!

10. Ne tužakaj se nikada!

Tužakanje će ti uvijek nauditi ugledu. Prije nego samilost, ono izaziva odbojnost i potiče nas da se ponašamo slično onima koje tužakamo. Bolje je pohvaliti druge pa ćeš osvojiti njihovo povjerenje!

11. Činiti, ali i izgledati!

Stvari se ne sviđaju jer su one takve kakve jesu, nego i zbog toga kako one izgledaju! Ono što se ne vidi može biti kao i da ne postoji.

Fina vanjšina je najbolja preporuka unutrašnjih dobrih svojstava!

12. Ne budi krhak kao od stakla!

Neki se ljudi slome vrlo lako otkrivajući kako su krhki i lomni! Ispunjeni su zlovoljom i druge ispunjavaju srdžbom. Krhkiji su od lomnog stakla. Puni su sebe pa zato robuju vlastitim manama.

13. Ne prestani u naporima do pobjede!

Neki ljudi učine sve da počnu a ništa ne završe. Kolebljiva su karaktera. Oni započinju ali ne ustraju. To ukazuje na nepromišljenost i brzopletost ili na nepostojanost! Ili pokušavaju - nemoguće stvari!

Ono što je vrijedno započeti, vrijedno je i završiti. Jer ako nije vrijedno da se završi zašto uopće započimati!?

Vješt je onaj čovjek koji se zna ne samo došuljati do divljači, nego ju i pogodi!

14. KAD SI STIGAO NA VRHUNAC, MISLI NA SILAZAK!

Tako čine svi najbolji športaši. Dostojanstven silazak znači isto što i slavni uzlazak!

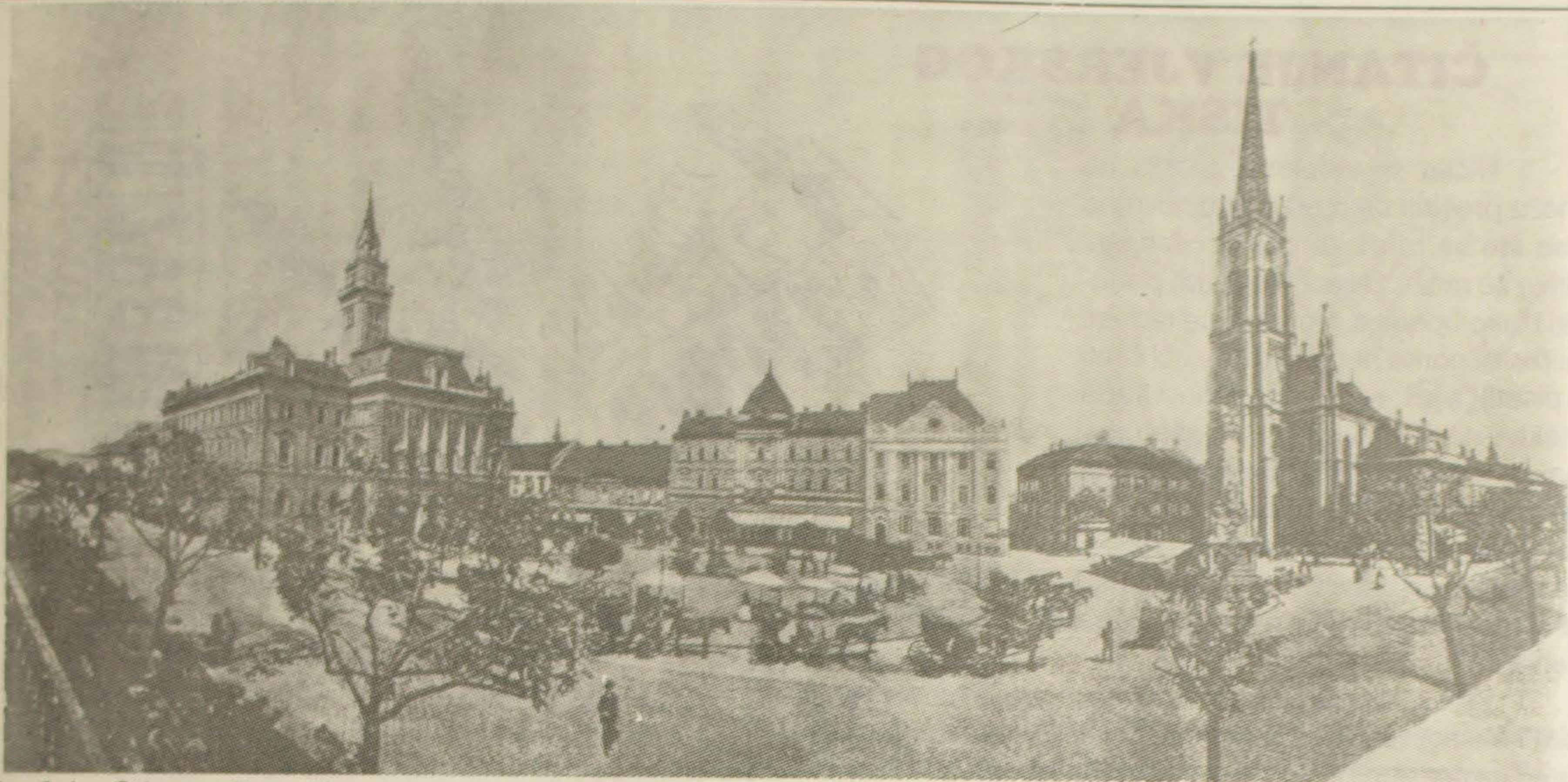
Gospođa sreća se umara kad za dugo vrijeme mora nekoga nositi na svojim krilima!!

Stoga brini o svom kraju i posveti više pažnje uspješnom odlasku nego li omiljenom uzlasku!

Ono što je važno nije u tom da pokupiš aplauze kad stigneš na vrhunac, nego kad odeš da uistinu ljudima - nedostaješ!

Prema RD's, priredio i preveo

Antun Miloš

Uređuje: Stjepan Beretić

JOŠ O NOVOM SADU

(nastavak)

100 GODINA NOVOSADSKJE CRKVE IMENA MARIJINA

Prve crkve u Petrovaradinskom Šancu

Na području današnjih novosadskih župa bilo je kršćana i za vrijeme a i poslije turskoga ropstva. Tako je bilo i katolika i prije osnivanja župe. Župa je u Petrovaradinskom Šancu osnovana 1818. godine. Na čelu su joj franjevci s Petrovaradina: Blaž Marinović, Mijo od Budima i Baltazar Jurković. Ovdašnji su katolici dijelili sudbinu porobljene kršćanske raje u cijelom mađarskom kraljevstvu, kao i onih na Balkanu. I ovaj je kraj Bačke nakon Mohačke bitke opustošen, ali nikada posve. Svugdje se nalazilo raseljeno katoličko stanovništvo. Prvi zamah ponovnom naseljavanju daje Karlovački mir 1699. godine. Osnutkom Vojne krajine u Petrovaradinski Šanac dolazi sve više pridošlica. Poslije sjajne pobjede princa Eugena Savojskog kod Tekija, Petrovaradinski Šanac postaje samostalna župa te ima i svoga prvog svjetovnog župnika: Andriju Novajovskog.

Malena župa je brojala 37 obitelji. Imala je malu crkvicu posvećenu Blaženoj Djevici Mariji Pomoćnici. 1734. godine kada je župom upravljao Újvári Ferenc, za 400 vjernika podignuta je nova crkva. Posvetio ju je kalačko-bački nadbiskup Gabrijel Patačić u čast Imena Marijina. Od tadašnjih filijala te male župe: Temerin, Futog, Kač, Kovilj, Vilovo i Titel, prve su se osamostalile Titel, Temerin i Futog. Kad je 1739. Beograd ponovo pao u turske ruke, beogradski Nijemci dođoše u Petrovaradinski Šanac. U vrijeme kad je Petrovaradinski Šanac postao slobodnim kraljevskim gradom, dobivši ime Novi Sad, župa je brojala oko 1500 vjernika: Hrvata, Mađara i Nijemaca.

1895. posvećena je crkva Imena Marijina

Na početku 19. stoljeća župa je brojala već više od 3600 vjernika. Za vrijeme Mađarske revolucije 1848. godine teško je oštećena župna crkva. Godine 1851. je već djelomično obnovljena. Prema nacrtima graditelja Georga Molnara započelo se 1893. godine s gradnjom današnje župne crkve u neogotskom stilu. Gradnja je dovršena 1894. a crkva je posvećena 1895. godine. U to je vrijeme Novi Sad bio velika župa s više od 11.000 katolika. Danas glavna župa Imena Marijina broji oko 15.000 vjernika. Crkva je više puta obnavljana i dotjerivana. Krasi je 56 metara visoki zvonik.

Na području grada Novog Sada se iz matične župe 1927. godine izdvojila župa svetoga Roka s oko 4500 vjernika a 1956. godine župa svete Elizabete Ugarske s oko 5200 vjernika i samosvojna vikarija Duha Svetoga s oko 1700 vjernika. U Novom Sadu postoji i franjevačka crkvice i samostan sv. Ivana Kapistrana (Ulica cara Dušana 4.)

Katolički Armenci u Novom Sadu

Nakon već spomenutog pada Beograda, u Novi Sad su iz Beograda došli Armenci. Godine 1748. bilo ih je 43, a 1798. već 102. Oni su 1746. godine podigli crkvu u čast sv. Jurju. I ova je crkva nastradala za Mađarske revolucije, ali je obnovljena i dotjerana 1872. godine. Bila je duga 18,5 a široka 9,5 metara. Na čelu njihove župne zajednice stajali su armenski redovnici iz reda Svetoga Antuna Pustinjaka. Crkva je srušena 1965. "iz urbanističkih razloga". To je za Armence i za plemenite Novosađane bila nesretna godina. Kretom pera istrgnuta je jedna bogata stranica povijesti grada na Dunavu. Armencima je srušena njihova crkva, a Bačka je ostala siromašnija za jedan izvanredan spomenik kršćanske kulture. Izbrisan je komadić Azije u srcu Vojvodine. Danas postoje pokušaji da se podigne nova armenska crkva u Novom Sadu.

(Nastavit će se)

Anica Nevolić

ČITANJE VJERSKOG TISKA

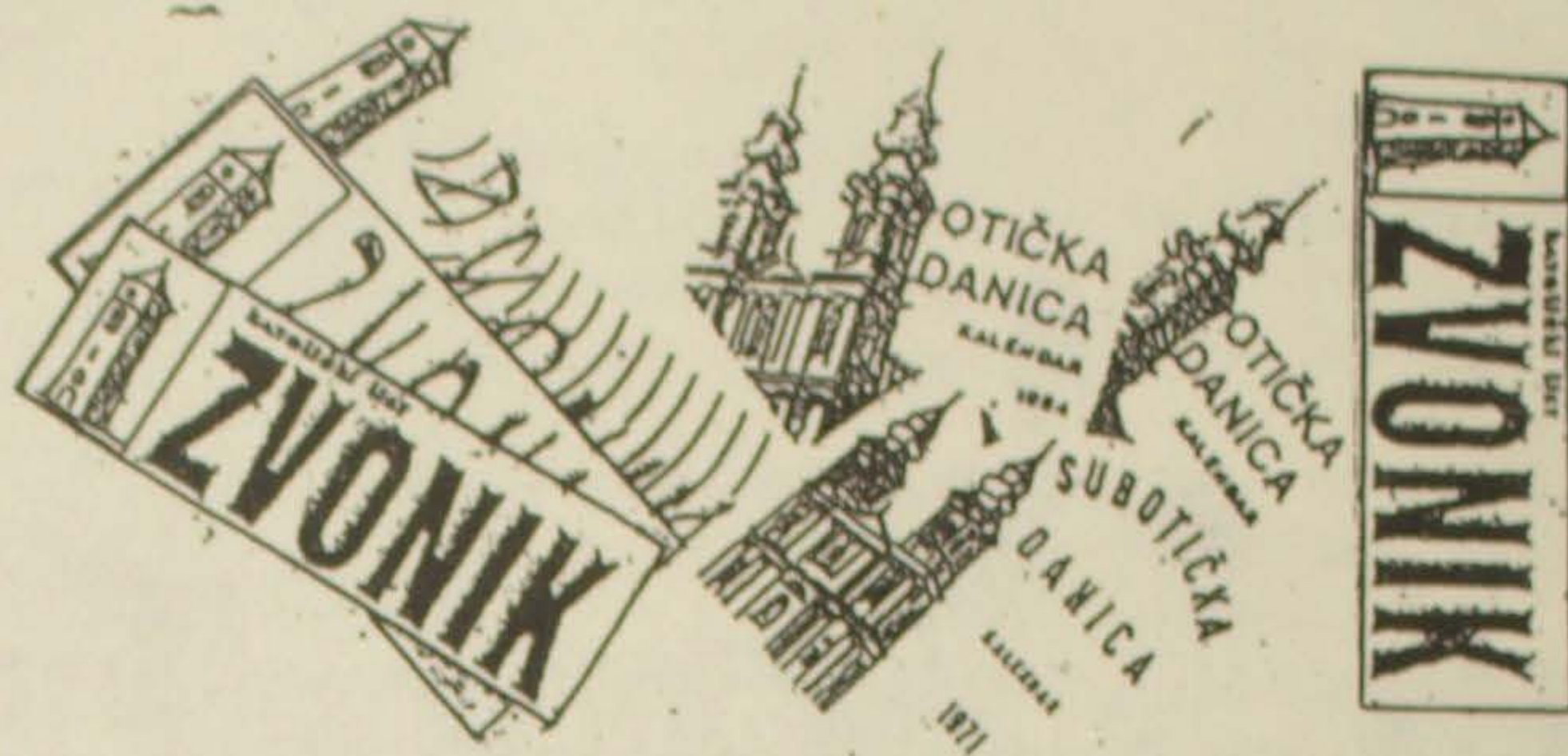
Ničim se vidokrug znanja ne može proširiti tako brzo i raznovrsno kao što se to može učiniti čitanjem. Štivo se može željeni broj puta ponoviti i tako upamtiti. Nema veće radosti nepismenome nego kada nauči čitati (i pisati), a još mu je veća radost kada stekne naviku čitanja - napose neobaveznog štiva. Uistinu se dogodilo ono što je opisano (danas još i snimljeno), jer se to može proučiti i novim saznanjima ispraviti: To je ujedno osnova budućim pokoljenjima za proširenje znanja ili očuvanje povijesnih zbivanja.

Prije II. svjetskog rata skoro da je svaka naša obitelj bila nezamisliva bez "Subotičke Danice" koju su ukućani čitali tokom godine. Od vjerskog tiska bio je veoma omiljen "Glasnik Srca Isusova i Marijina". Iako su naši preci bili većinom skromnijeg obrazovanja od nas a i za čitanje su imali manje vremena, - ipak su čitali. Iz ovog su tiska proširivali znanje i upoznavali se s našom prošlošću i ličnostima. Na čitanje su bili potaknuti snažnim pokretom preporoditeljstva biskupa Ivana Antunovića i njegovih sljedbenika. Naš narod je svoju samobitnost sačuvao usmenim predanjem, što je dopunjavano i proširivano pisanom riječi. Zahvaljujući tome, neke su naše obitelji počele slati na školovanje bar poneko svoje dijete. Već krajem prošlog stoljeća počeli su se javljati naši intelektualci u raznim oblastima društvenog života. Sve je ovo mnogo doprinijelo uzdizanju svijesti u našem narodu.

Danas su radio i TV ušli u svaki dom i tako omogućili brzo obavještavanje o aktualnostima. Nažalost, naša obavijesna sredstva neki puta krivo uče, a često i za glupljuju. Skromno teološko znanje obnavljamo i proširujemo u crkvi, i, nažalost, u rijetkim domovima čitanjem vjerskog tiska. Imamo danas i "Subotičku Danicu", odnedavno i "Zvonik", ali kada se osvrnemo na našu brojnost i na to koliko kupujemo vjerski tisak, stanje je poražavajuće. Tužno je promatrati naše ljude pri izlasku iz crkve sa svete mise, kako mnogi nijemo prolaze kraj nudenog "Zvonika" i godišnjaka "Subotičke Danice", a upravo nam ova izdanja daju priliku da se upoznamo s našom prošlošću, sa sadašnjim zbivanjima i našim kulturnim stvaracima.

Želim potaći čitatelje ovog lista da se svi zajedno zauzmemo za širenje vjerskog tiska, pa da i u tom pogledu postanemo dostojni nasljednici naših predaka. Ujedno je ovo poticaj Uredništvima "Subotičke Danice" i "Zvonika" da unaprijede prodaju svojih izdanja, ali i svima nama da širenjem vjerskog tiska potičemo naše ljude, napose mlade, da se čitanjem oplemenjuju i svoja znanja i duhovnost uzdižu na višu razinu.

Alojzije Stantić

II. VATIKANSKI KONCIL O KATOLIČKOM TISKU

Neka se prije svega promiče dobar tisak. Da bi se čitatelji potpuno proželi kršćanskim duhom, neka se utemelji promiče doista katolički tisak. Neka se on - započet i ovisan, bilo neposredno od samog crkvenog autoriteta, bilo od katoličkih muževa - otvoreno izdaje s tom namjerom da oblikuje, učvršćuje i promiče javno mnijenje koje je suglasno s prirodnim pravom i katoličkim naukom i načelima, neka širi i ispravno tumači događaje koji se tiču crkvenog života.

Neka se vjernici nastoje uvjeriti o POTREBI ČITANJA I ŠIRENJA KATOLIČKOG TISKA da bi sebi stvorili kršćanski sud o svim događajima.

Budući da se nikako ne pristoji da sinovi Crkve nepokretno gledaju kako je riječ spasenja svezana i spriječena oskudicom, tehničkim nedostacima ili troškovima... ovaj Sveti Sabor podsjeća vjernike da su dužni podupirati i pomagati katoličke novine, časopise... kojima je glavni cilj širiti i braniti istinu i brinuti se za kršćansko oblikovanje ljudskog društva. U isti mah usrdno poziva društva i pojedine ljude koji su utjecajni u ekonomiji i tehnici da širokogrudno i dragovoljno potpomažu svojim sredstvima i svojim iskustvom ta sredstva ukoliko služe istinskoj kulturi i apostolatu.

/Iz Dekreta "INTER MIRIFICA" - o sredstvima društvenog priopćavanja/

RADIO VATIKAN PREDSTAVIO "ZVONIK"

20. lipnja, u sklopu redovitog emitiranja radio Vatikana na hrvatskom jeziku, predstavljen je i naš "Zvonik". Uredništvo radio Vatikana u kratkim je crtama predstavilo naš list i njegove najznačajnije rubrike. Pročitano je veći dio uvodnika prvog broja "Zvonika" u kome je naznačena koncepcija lista. Naglašeno je kako "Zvonik" nije samo regionalni list nego "se trudi izvjestiti i o svim važnijim događajima iz života opće Crkve".

Uredništvu lista je zaželjen plodan rad.

Koristimo priliku te ujedno zahvaljujemo Uredništvu programa radio Vatikana na hrvatskom jeziku što u obilju materijala nije zaboravio ni na naš mali "Zvonik". To je samo potvrda da je odjek s našeg "Zvonika" dopro daleko.

Radio Pečuj je u lipnju o. g. emitirao kraći intervju s glavnim urednikom našeg lista i ukratko prikazao sadržaj jedinog vjerskog lista u našoj biskupiji na hrvatskom jeziku.

KAD DIJETE UMRE A NIJE KRŠTENNO

Veoma sam nesretna što mi je kćerkica umrla u prvim danima njezina života, upravo kad sam namjevala krstiti je. To mi je jako teško palo jer mi je ona bila prvo dijete, a muči me kao vjernicu njezina vječna sudbina. Čula sam nedavno u crkvi kako svećenik govori riječi Svetoga pisma: "Tko se pokrsti spasit će se, a tko se ne pokrsti osudit će se!"

Zar će moje dijete navijeke propasti? Molim Vas odgovorite mi jer ne mogu naći smirenja. Molim, izostavite moje ime.

Nesretna majka

Niste Vi jedina vjernica i majka koja se pita: Kakva je sudbina djece koja su umrla prije krštenja? Mogu li takva djeca prispjeti u nebo i biti dionicima zajedništva s Bogom, pošto nisu kršteni?

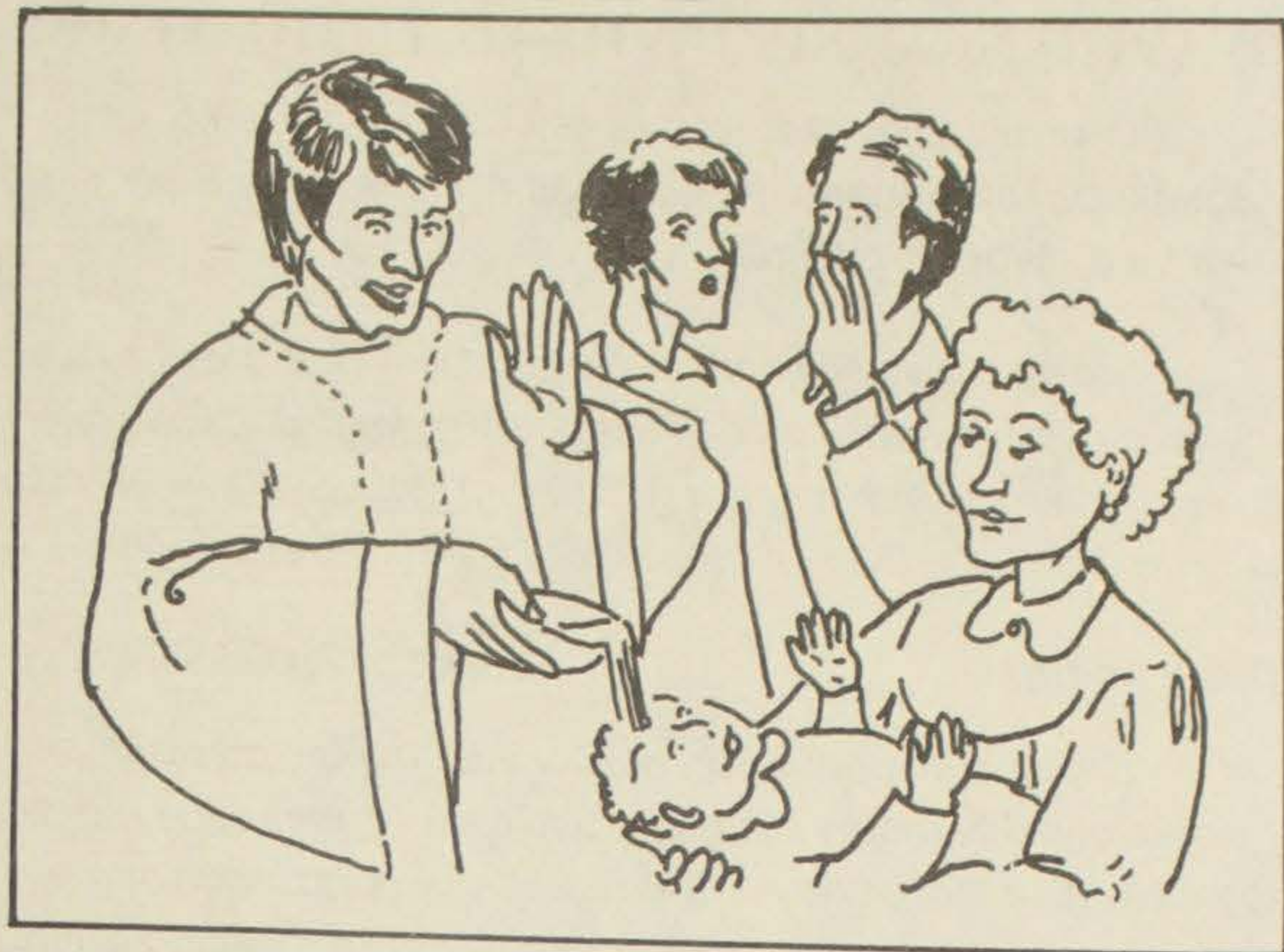
Crkva uči da su sakramenti Novoga zavjeta nužni za spasenje. O potrebi krštenja ovako govori sam Isus: "Ako se netko ponovno ne rodi iz vode i Duha Svetoga, ne može ući u kraljevstvo nebesko" (Iv 3,5). Radi toga je Isus naredio svojim učenicima da idu i propovijedaju evanđelje svim narodima i da ih krste u ime Oca i Sina i Duha Svetoga, i da ih uče čuvati sve što im je On naredio (Mt 28,18). To znači da je krštenje zaista nužno za spasenje onih kojima je evanđelje proglašeno i koji imaju mogućnost primiti sakrament krštenja. U tom smislu je Isus rekao: "Tko vjeruje i pokrsti se, spasit će se, a tko ne uzvjeruje osudit će se" (Mk 16,16). Dakle, da se postigne vječni život u Bogu, Crkva ne poznaje drugo sredstvo osim "novo rođenje iz vode i Duha Svetoga".

Oduvijek je Crkva bila uvjerena da su oni, koji su zbog svoje vjere podnijeli mučeničku smrt a da nisu mogli prije toga primiti krštenje, bili zapravo "pokršteni" predanjem svoga života. To se zove **"krštenje krvlju"**.

Poznato je, također, da je u ranoj Crkvi bilo takozvanih katekumena (pripravnici za krštenje); neki su od njih umrli iznenadnom smrću prije nego što su završili tečaj priprave (priprave su trajale duže vrijeme). Oni su imali želju primiti krštenje, okajavali su svoje grijeha i velikom su ljubavlju bili zauzeti prema vječnim dobrima. To je takozvano **"krštenje željom"**.

Drugi Vatikanski koncil ide još dalje i izjavljuje: "Budući da je Krist za sve ljude umro i da je konačni čovjekov poziv stvarno samo jedan, božanski, smatramo da Duh Sveti pruža svima mogućnost da se pridruže pashalnom misteriju na način koji je samo Bogu poznat" (Gaudium et Spes 22). Iz ovoga se nadalje zaključuje: "Tko nije upoznao evanđelje Krista i njegovu Crkvu bez svoje krivnje, ali Boga iskrena srca traži i njegovu volju, sviješću i darom Duha, nastoji u djelo sprovesti, može postići vječno spasenje" (Lumen gentium 16).

Isto tako Novi katekizam katoličke Crkve kaže: "Može se pretpostaviti da bi takvi ljudi, kad bi upoznali

nužnost krštenja, izričito poželjeli da budu kršteni" (Br. 1260).

Na Vaše pitanje o sudbini nekrštenog a umrlog djeteta, možemo Vas ohrabriti, jer iz svega gore rečenoga proizilazi da je Bog zaista povezao sakrament krštenja s našim spasenjem, ali sam Bog nije vezan samo za sakramente. On je veći i njegova je moć mnogo šira i od sakramenata! Postoji, dakle, opravdana nada da vječno spasenje postoji i za dijete preminulo bez krštenja. Mi se pri tome oslanjamo na riječi istoga Svetog pisma: "Bog hoće da se svi ljudi spase i dođu do spoznaje istine" (1 Tim 2,4), a možemo se osloniti i na izvješće evanđelja iz kojeg se vidi da je Isus zacijelo veoma volio djecu (Mk 10,16): "Pustite djecu neka dođu k meni i ne priječite im, jer takvih je kraljevstvo Božje!" Slično veli i evanđelje po Luki i Mateju (Lk 18, Mt 19,14).

Tvrđnje nekih prijašnjih poznatih teologa o takozvanom "Limbus" stanju u kojem djeca uživaju neko "naravno" blaženstvo zbog nasljednog grijeha, danas je praktično napušteno.

Na kraju bismo Vam poželjeli pravi duševni mir jer je vaše dijete, dakle, milosrdem Božjim ipak spašeno. Za Vas kao i za druge vjernike, koji se nađu u sličnoj opasnosti da dijete umre bez krštenja, valja znati da svaki kršćanin snagom svoga kršteničkog dostojanstva može pokrstiti dijete u njegovoj smrtnoj opasnosti - kad nema blizu svećenika. Neka se dade ime djetetu, poliva se glava djetetova običnom vodom i izgovaraju ove kratke riječi: "K(ato), ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga". To je dovoljno za valjano krštenje, koje se u velikoj opasnosti po život djeteta može obaviti kod kuće ili u bolnici, pa i na putu. Poslije toga, onaj koji je dijete pokrstio, treba doći svećeniku da se obred krštenja dopuni i upiše dijete u matice krštenih.

Antun Miloš

***Nаша tjelesa što sudjeluju u euharistiji,
pogotovo u pričesti,
nisu više propadljiva,
jer imaju nadu uskrsnuća.***

Sv. Irenej

DVAPUT NAM SE JAVIO O. TOMO VEREŠ

U posljednje vrijeme dva puta nam se kratko javio iz Zagreba o. Tomo Vereš, naš poznati dominikanac. Prenosimo dijelove iz njegovih pisama.

Srdačno zahvaljujem na "Zvoniku" br 1-6. Brojeve 1-6 već imam, pa ću ove duplikate dati Sveučilišnoj knjižnici. Tako činim sa svakim duplikatom domaćeg (bačkog) tiska. Sviđa mi se Vaše pisanje. Nastavite tako i napredujte. To Vam iskreno želim.

Dragi Andrija!

Zagreb, 29.05. 1995.

Danas sam primio i br. 8 "Zvonika". Izvrsno ga uređujete. Poneke stvari bi mogle biti bolje. Svoje ću Ti primjedbe, prijedloge iznijeti usmeno kad se vidimo. Zasada samo jedna primjedba općenite naravi: po svaku cijenu izbjegavajte stručnu teološku terminologiju, npr. "Mistagoška kateheza", "Pashalni misterij"... Te termine valja dobro prevesti na hrvatski jer 99% čitatelja ne zna što je to... Andrijini su prilozi inače sadržajni... Slažem se s Janezom iz Mužlje: dok ljudi oskudijevaju - raskošni list! Srdačno Te pozdravljam!

o. Tomo Vereš

Poštovani vlč. Andrija!

Pridružujem se čestitkama i pohvalama za lijep i bogat sadržaj novog lista "Zvonik", kojemu ste Vi glavni urednik. Želim svima koji uređuju taj list mnogo Božjeg blagoslova i dobrih vijesti iz života naše Biskupije i cijelog svijeta. Pozdrav Vama i svima u uredništvu!

Anica Nevolić, Novi Sad

*****

DUHOVNE VJEŽBE ZA MLADE

- u župi sv. Križa u Somboru -

ZA KRIZMANIKE koji su završili 8. razred (mladići i djevojke) od 04. do 06.07. 1995. godine
Voditelj: **Stjepan Beretić**, katedralni župnik

ZA SREDNJOŠKOLCE (mladići)
od 11. do 13.07. 1995.

Voditelj: **Franjo Ivanković**, župnik u Somboru

ZA SREDNJOŠKOLCE (djevojke)
od 18. do 20.07. 1995.

Voditelji: **Josip Pekanović**, somborski župnik
i **Jakob Pfeifer**, župnik iz Odžaka

Okvirna tema za sve tri skupine je: **CRKVA SMO MI**
Za sve detaljnije INFORMACIJE
javite se svojim ŽUPNICIMA!

SLUŠAJTE RADIO SUBOTICU
Četvrtkom u 19 sati

Sombor

PROSLAVA KARMELSKJE GOSPE

Svečane biskupske mise su u nedjelju 16.07.

9 sati: mađarski

10,30 sati: hrvatski

SUSRET BRAČNIH PAROVA

U petak 21.07. 1995. u 20,30 sati

u prostorijama župe SV. ROKA u Subotici

RASPORED DUŽIJANCI

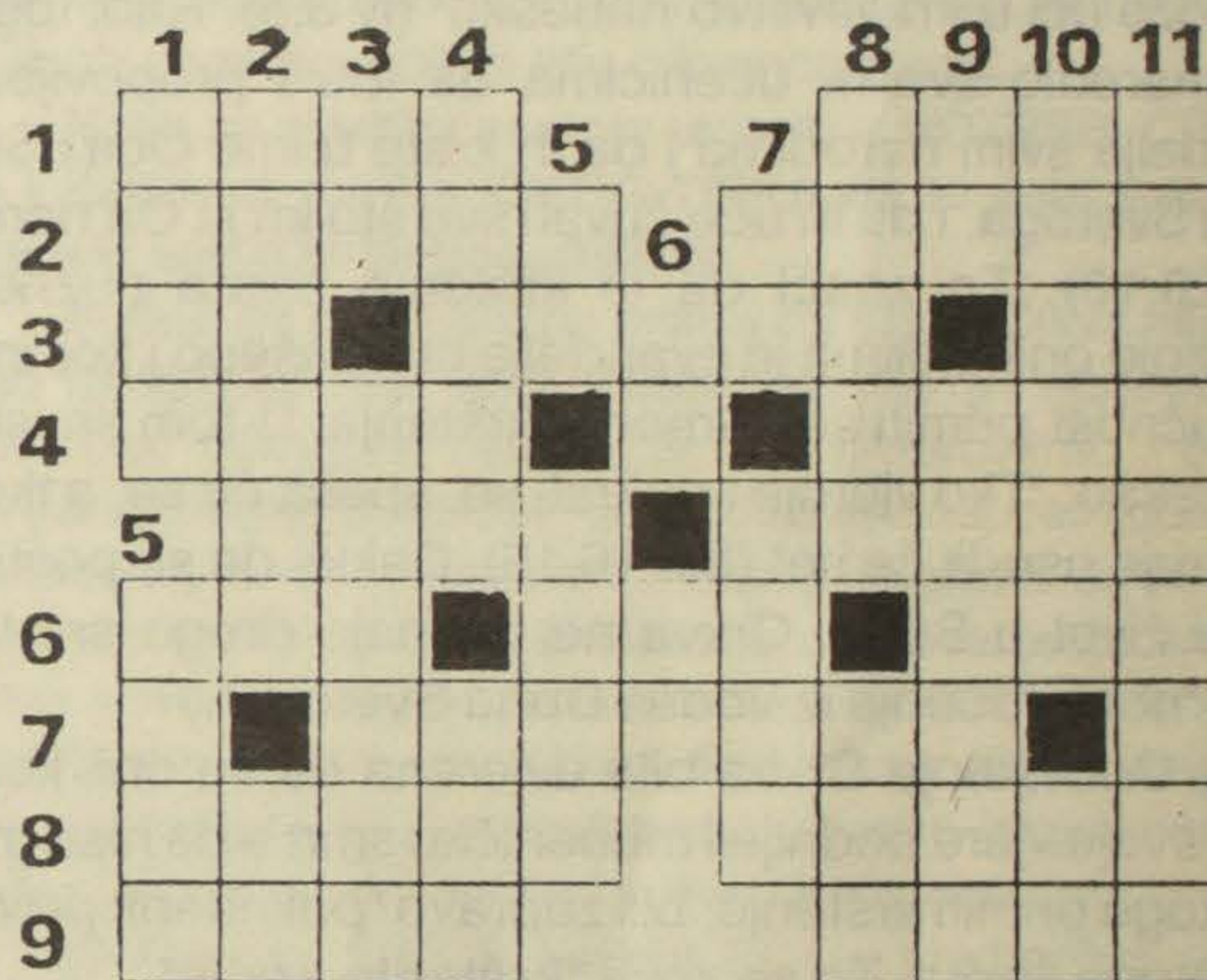
Žednik: 16.07. u 10 sati

Tavankut: 23.07. u 10 sati

Durđin: 30.07. u 10 sati

Čitajte u sljedećem broju:

- * Suvremenost poruke o. Gerarda Tome Stantića
- * Dan bolesnika u Vajskoj
- * Marko Križevčanin - treći hrvatski svetac

KRIŽALJKA

VODORAVNO: 1. Hrvatski književnik Mažuranić ; Riječ na svršetku molitve. 2. Pismena naredba ; Strah pred javni nastup. 3. Radna jedinica (skr.) ; Puccini's opera ; Znak za iridij. 4. Identična ; Oznaka za kisik ; Neobuvna. 5. Dijelovi drveta ; Držica Paje Patka. 6. Marljivost ; Kralj iz istoimene Shakespeareove drame ; Otok u Kvarneru. 7. Prvo slovo ; Najprevođeniija knjiga na svijetu ; Šetvrti samoglasnik. 8. Osušeno sijeno ; Način (lat.). 9. Rijeka u Crnoj Gori ; Žensko ime, Darinka.

OKOMITO: 1. Natpis odozgo na raspelu (Iesus Nasareus rex Judaeorum) ; Neophodna živežna namirnica. 2. Župa kod Bača uz Dunav ; Nota solmizacije. 3. Ime glumca Pačina ; Familija životinja (klokan). 4. Bilježnik ; Peruanska pjevačica Summac. 5. Automobilska oznaka za Goricu (Slovenija) ; Strano žensko ime. 6. Peta nota solmizacije ; Znak za kemijski element ilinij. 7. Dva suglasnika ; Prva violina u orkestru. 8. Istočnjačka dvokolica ; Halogeni kemijski element. 9. Mene ; Od kog vremena. 10. Povjerljiva ličnost ; Prema Bibliji Abrahamova pradomovina. 11. Stara japanska prijestolnica ; Alatka za košenje.

Sastavio Želimir Vukašinić, Zemun

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/24-740. Glavni i odgovorni urednik: Andrija Anišić; zamjenik glavnog i odgovornog urednika: Franjo Ivanković; tehnički urednik: mr Ervin Čeliković; lektor i korektor: Katarina Čeliković; vinjete: Cecilija Milanković. Uredničko vijeće: Josip Anišić, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Bela Gabrić, Vesna Ivanković, Andrija Kopilović, o. Marijan Kovačević, Grgo Kujundžić, Antun Miloš, Josip Pekanović, Ivan Piuković, Blaženka Piuković i Branko Vaci. Tiraž 2800. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel: 024/51-202.